

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ ΙΑ΄.

|| ΗΘΗΝΑ, ΣΑΒΑΤΟ, 26 ΤΟΥ ΓΕΝΝΑΡΙΗ 1913

|| ΑΡΙΘΜΟΣ 499

ΕΝΑΣ ΛΑΟΣ ΥΨΩΝΕΤΑΙ ΑΜΑ ΔΕΙΞΗ
ΠΩΣ ΔΕ ΦΟΒΑΤΑΙ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ
ΨΥΧΑΡΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ πρὸς τὸν κ. Πάλλη.
ΓΡΑΚΧΟΣ ΓΡΑΙΚΟΣ. Τιμὴ καὶ ὄχι ἀνάθεμα.
ΚΛΕΑΡΕΤΗ ΔΙΠΛΑ. Τοῦ παληκαριῦ ὁ χαμός.
Α. ΚΟΥΚ... Γὰ τὴ συναυλία τοῦ Ὁδείου Λότνερ.
Α. ΜΑΒΙΑΝΣ. Σονέτα.
Γ. ΠΕΡΓΙΑΛΙΤΗΣ. Τὰ τάματα.
ΣΠΥΡΟΣ ΠΕΡΟΥΑΝΣ. Στὸν ἀείμνηστον ἥρωα Λαυρεντ.
Μαβίλην.
ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΙΚΕΛΙΑΝΟΣ. «Θεσσαλία».
Α. Η. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ. Ὁ «Ἀρχισυντάκτης» (συνέχεια).
ΠΑΝΟΣ Δ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ. Σκόρπιες μολιβιές.
ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ. Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ. — Ο,ΤΙ ΘΕΛΕ-
ΤΕ. — ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

ΤΙΜΗ ΚΑΙ ΟΧΙ ΑΝΑΘΕΜΑ

Διάβασα καὶ ξαναδιάβασα τὸ ἄρθρον τοῦ Βρούτου «Τιμὴ καὶ Ἀνάθεμα» ποὺ τυπώθηκε στὸν ἀριθ. 497 τοῦ «Νουμά». Τὸ διάβασα μὲ ἕλη τὴν ἀπαιτούμενη προσοχὴ καὶ μὲ ὅλο τὸ ἀπαιτούμενο σέβας, ποὺ τῆξιζε καὶ τὰ δύο, μὰ ὅσο κι ἂ σαγηνεύτηκα διαβάζοντάς το, καὶ ὅσο κι ἂν τὸ βρήκα γραμμένο ἀπὸ ἄνθρωπο ποὺ μελέτησε βαθιὰ καὶ ποὺ κατέχει ὀλοκληρωτικὰ τὰ ποὺ γίνονται σήμερα καὶ ποὺ πονάει κίβλας εἰλικρινὰ γιὰ τὰ ὅσα ἀνάποδα μπορεῖ νὰ γίνονται, δὲν ντρέπομαι νὰν τὸ μελογήσω πὼς στὸ τέλος δὲ μοῦ πήγε ἡ καρδιά μου νὰναθεματίσω μαζί μὲ τὸ Βρούτο τοὺς σημερινούς πολιτικούς μας καὶ νὰν τοὺς καταδικάσω ὡς κοντόθωρους κ' ἐπιπδλαιοῦς.

Φυσικὰ κανεὶς δὲν τᾶρνιέται πὼς οἱ Βούργαροι σήμερα μᾶς παίρνουνε χώματα Ἑλληνικά, πὼς ἡ Θράκη, σύμφωνα μὲ τὸ δόγμα τῶν Ἐθνικότητων, κατὰ τὰ ὀχτῶ περίπου δέκατα ἀνήκει σὲ μᾶς, πὼς ὁ Ἑλληνικός πληθυσμὸς στὴ Θράκη καὶ στὴ Μακεδονία λευτερώνουνται σήμερα ἀπὸ τὸν Τούρκο γιὰ νὰ

μποῦν κάτω ἀπὸ ἄλλωνε ζυγὸ, ἴσως καὶ βαρύτερο ἀπὸ τὸν πρῶτο (κι ἀπόδειξη ἔ διογμὸς τῆς Ἀχίλλος κλπ.), πὼς οἱ σύμμαχοί μας (τὶ ὄνειρεμένοι σύμμαχοι, στ' ἀλήθεια!) ἀπὸ τῶρα ἀρχινήσανε νὰ βάζουνε χέρι σὲ κάθε Ἑλληνικὸ ποὺ καταχτήσανε. Κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰρνηθεὶ κανένα, ἀπολύτως κανένα, ἀπὸ τὰ ἐπιχειρήματα τὰκλόνητα ποὺ μὲ τόση ἐπιστημονοσύνη, νὰ τὴν ποῦμε, βάζει ὁ Βρούτος ἀναφορικὰ μὲ τὸ ζήτημα τοῦτο. Ὁ Βρούτος ἔχει δίκιο πέρα πέρα. Καὶ τὸ ὑπογράφω καὶ μὲ τὰ δύο μου τὰ χέρια—ποὺ μακάρι νὰ μὴν εἶχε δίκιο. Ἴσως νὰπρεπε νὰ γίνεῖ κι αὐτὸ ποὺ λέει, δηλ. ἀντὶ νὰ πιᾶσουμε τὰ νησιά, νὰ πιάνουμε τὴν Καβάλα, τὸ Δεδαγάτς καὶ νὰ προχωρούσαμε πρὸς τὰ πάνω, ὅσο μπορούσαμε ψηλότερα. Ὁ Βρούτος βλέπει. Καὶ πρέπει νὰναι στραβὸς κανεὶς γιὰ νὰ μὴ θέλει νὰ ἴδῃ ὅτι βλέπει αὐτός. Ὁ Βρούτος δὲν ἀντιπολιτεύεται κρίνει. Δὲ δημοσκοπεῖ πονάει. Δὲ ρητορεύει σοβαρολογεῖ. Σὲ ἕλα συμφωνῶ πέρα πέρα μαζί του καὶ μόνο στὸ ἀνάθεμά του ριζικὰ διαφωνῶ.

Τὸ Βενιζέλο δὲν τὸν ἀναλεματίζω. Ὅχι. Ὅχι. Σκόθω καὶ τὸν προσκυνῶ. Καὶ ξαναλέω τὰ λόγια τοῦ Ψυχάρη «Σήμερα οἱ Ἕλληνας ἔχουνε τὸ χρέος νὰ εἶναι ὅλοι μαζί του». Δὲν τὸν προσκυνῶ γιὰτὶ μᾶς ἔφτασε στὴ Σαλονίκη καὶ γιὰτὶ μᾶς ἔχει σήμερα ἔξω ἀπὸ τὰ Γιάννα, καὶ γιὰτὶ μᾶς λευτερώνει τὰ Ἑλληνικὰ νησιά τοῦ Αἰγαίου καὶ γιὰ τὰ τέσσα ἄλλα πολεμικὰ μὲς τρόπαια στὴ στεριά καὶ στὴ θάλασσα. Καὶ τίποτ' ἀπ' ὅλα αὐτὰ νὰ μὴ γινότανε, πάλι θὰν τὸν βλογοῦσα καὶ θὰ τὸν προσκυνούσα, γιὰτὶ κατᾶφερε τὸ μεγαλύτερο ἀπ' ὅλες τὶς κατᾶχτησες, τὸ οὐσιαστικώτερο, τὸ πολυτιμώτερο, κατᾶφερε νὰ μᾶς ψυσήξει τὴν πεποίθηση στὸν ἑαυτὸ μας, νὰ μᾶς κάνει νὰ πιστέψουμε πὼς εἴμαστε κάτι, πὼς κάτι μποροῦμε νὰ καταφέρουμε, νὰ μᾶς κοινήσει, νὰ μᾶς ζωντανέψει, νὰ σαρκώσῃ τὸ ἀπιαστο κι ἄσκημάτιστο, χαώδικο πὲς το, ἔθνικὸ μὲς ἐγώ.

«Γενήκαμε ἔθνος» εἶπε ὁ Ἐρτακλιώτης. Κι αὐτὸ τὸ χρωστάμε στὸ Βενιζέλο. Πρὶν ἀπ' αὐτὸνε τί εἴμαστε; Ὁ ἐπιστολογράφος ποὺ γράφει τῶρα στὸ Βρούτο (δὲ μᾶς λέει ἀπὸ ποῦ τοῦ γράφει) ποὺ δὲ θέλει νὰναι οὔτε Ἕλληνας, ὅπου τὸν παραδώσαμε στοὺς Βουργάρους, πολὺ βιάστηκε νὰπογοητευτεῖ. Πῆγα καὶ γὼ στὴν Πόλη καὶ σ' ἄλλα τουρκοκρατημένα μέρη πρὶν ἀπὸ λίγα χρόνια, μὰ δὲν εἶδα

τούς Έλληνες ἐκεῖ νὰ καλοπερνῶνε, γιὰ νάχουνε σήμερα δικαίωμα νάναθεματίζουσι τὸ Βενιζέλο γιὰτὶ δὲ φρόντισε ἢ δὲ μπόρεσε νὰν τούς Ἑλλαδοποιήσῃ ἔλους. Τὸ ἐναντίο, ἔλοι μοῦ λέγανε πὼς ὕστερ' ἀπὸ τὸ 97 ἢ ζωή κάτω ἀπὸ τὸν Τοῦρκικο ζυγὸ τὸς εἶχε γίνε ἀφόρητη, πὼς ὁ Τοῦρκος τὸς φερνότανε χαμάλικα, πὼς καθόλου δὲν τὸς λογαρίαζε. Τί περισσότερο ἔχουνε νὰ πάθουνε σήμερα ἀπὸ τὸ Βούργαρο; Ὁ Τοῦρκος δὲν ἄφισε καταπίεση, ἐξευτελισμὸ, ἀτίμωση ποῦ νὰ μὴν τὰ ἐφαρμόσει ἀπάνου τους, γιὰ νάχει ἔτσι ὁ Βούργαρος τὴν πρωτοβουλία, νὰ ποῦμε, σήμερα σ' αὐτό.

Καὶ πάλι ἔχει κ' ἔτσι. Ἡ Ἑλλάδα τοῦ 1913 δὲν εἶναι ἢ Ἑλλάδα τοῦ 1897, θάχει βαρύτερο τὸ χέρι καὶ δυνατώτερη τὴ φωνή, καὶ θὰ μπορέσει νὰ προστατέψῃ τὸς ἠπηκόους της. Ὅσο χωριάτης κι ἂ φανεῖ ὁ Βούργαρος αὔριο, θὰν τὸ λογαριάσει νὰ ἐφαρμόσει ὀλη τὴ χωριατιά του σ' Ἑλληνα πολίτη ποῦ θὰ τύχει νὰ ζεῖ στὴ χώρα του. Πάνε κείνα ποῦ ξέρανε οἱ φίλοι μας. Τὰ πράματα ἀλλάξανε κι ἀναγκαστικὰ θάλλάξουν καὶ θάνθρωπιστοῦνε καὶ λόγου τους. Ὅσοι λοιπὸ δικοὶ μας ἀλλάζουνε σήμερα ζυγὸ καὶ μπαίνουνε κάτω ἀπὸ τὸ Βούργαρο, ἀντὶ νὰ κλαῖνε καὶ νάναθεματίζουσι, τὸ μόνο ποῦχουνε νὰ κάνουν εἶναι νὰ μένουν, ἔπως μένανε ἴσαμε τώρα, Ἑλληνες καὶ νὰ καρτεροῦν τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου. Καὶ στὰ ὕστερα συμμαχία προσωρινή κάναμε μὲ τὸς Βουργάρους, δὲν ἀπαλοκαλληθήκαμε μαζί τους. Ἄ σταθῶνε τίμοι καὶ τὴν κρατήσουνε γιὰ χρόνια, καλὰ. Ἀλλιώτικα, καὶ κακὸ δικό τους θὰ κάνουνε. Ἡ σημερινή θέση τῆς Τουρκίας εἶναι μιὰ εὐγλωττὴ ἀπόδειξη πὼς κανένας λογαριασμός δὲ μένει γιὰ πάντα ἀνεξόφλητος.

Ἐγὼ τουλάχιστο δὲν ἀπελπίζομαι πιά γιὰ τίποτε. Ὑστερ' ἀπ' αὐτὰ ποῦ εἶδα, ποῦ ἀκόμα δὲ θαρρῶ πὼς τὰ ὄνειρεύομαι, καρτερῶ νὰ ἰδῶ κι ἄλλα μεγαλύτερα. Γιὰτὶ ἴσαμε τὰ προχτές εἴμουνα ὁ πιὸ ἀπαισιόδοξος ἴσως Ρωμῖός. Σὲ τίποτα δὲν πίστευα, ἔλα τὰ κορτίδενα καὶ τὰ πιὸ ἱερά ἀκόμα. Ἄκουγα Μεγάλη Ἰδέα καὶ μέσα μου Μεγάλη Μωρία τὴν ἔλεγα. Τὸς Πατριώτες τὸς μετάφραζα σὲ Πατριδοκάπηλους. Μοῦ μιλοῦσανε γιὰ πόλεμο καὶ στὰ χεῖλια μου ἀνέβαινε μιὰ λέξη στερεώτυπη, Ὑπαχώρηση. Μοῦλεγε κανεὶς πὼς μπορεὶ καμιὰ μέρα νὰ φτάσομε ἴσαμε τὴν Ἑλλάσωνα, καὶ γὼ ἔτρεχα στὸ χάρτη νὰ ἰδῶ καταποῦ πέφτει ὁ Καθομαλιὰς. Ἐδλεπα ποῦ φέρνανε τὰ καινούρια κανόνια καὶ μουρμούριζα γιὰτὶ ἀντὶ κανόνια νὰ μὴ φέρνουνε ἀτμάροτρα καὶ θεριστικὲς μηχανές. Καὶ σὰν ἤρθε ὁ «Ἀβέρωφ» στὸ Φάληρο τονὲ χαιρέτησα γιὰ περιττὴ πο-

λυτέλεια καὶ τὸν ἤθελα καλύτερα νάναῖ ἓνα πελώριο ὑπερωκεάνειο.

Σὰς μιλάω εἰλικρινά, πιστεῦτε με. Σήμερα ἄλλαξε ἡ μανταλιτέ μου, σήμερα ἔλα τὰ πιστεῦω. Ἡ Πατρίδα μας θὰ γίνε μεγάλη δύναμη μιὰ μέρα, θὰ θαλασσοκρατήσῃ στὴν Ἀνατολή, θὰ θαματουργήσῃ ἢ Πατρίδα μας. Θὰ μποῦμε καὶ στὴν Πόλη, παιδιά. Πιστεῦτε το. Ἐγὼ ἔλα τὰ πιστεῦω πιά, μιὰ καὶ πῖστεψα στὸν ἑαυτό μου. Κι αὐτὸ τὸ χρωστάω στὸ Βενιζέλο. Τοῦ χρωστάω λοιπὸν τιμὴ καὶ ἔχι ἀνάθεμα.

ΓΡΑΚΧΟΣ ΓΡΑΙΚΟΣ

“ΘΕΣΣΑΛΙΑ,”

Βροχή τοῦ Ὀλύμπου πνίγει τὴν κοιλάδα,
Τὸ βουνό, ποῦ τὸ Δία ἔχει κορφή του
Φέγγ' ἢ ἀστραπή, σὰν κωπνισμένη δάδα
Μπροστὰ ἀπὸ τὴν ἀθάνατη μορφή του
Μὰ στῆς βουνοκορφῆς του τὴν κενδιάδα,
Μόνος, τὸν Ἥλιο, ἀν χαιρέται λαμπάδα,
Στὸν κεραυνοῦ ἀπολύνει τὴν κραυγή του
— «Κράτει σφιχτά, τὸν πόλεμό σου, Ἑλλάδα!»

Καὶ ὡσὰ νὰ σφεῖ σὲ ἀτόμωχο ἀκρογιάλι
Τὸ κῆμα θολωτὸ κ' ἢ ἀκμή του σῶνει,
Νὰ σπάει, σὰν τάργυρο ἡχο τὸ κρουστάλλι,
Ἢ βοή βαρυνὰ πολυκνήκη, ξιαπλώνει
Καὶ σβένεται καὶ κυλάει καὶ δυναμώνει,
Στὸν ἴδιο ἀχὸ διπλοχτυπάει τ' ἄμῶνι,
Τέλος τὸ γέλιο τὸ ἄφθοβο προβάλλει,
Γέλιο τοῦ Δία, τὸ βροντερὸ κανόνι!

Καὶ στοῦ Πηγειοῦ τὰ ρέματα ἀπὸ πάνω,
Καθὼς σ' ἀπόσπια τὰ κοσιῖφια λένε
Τ' ἀνεβρυτὸ κελιάδισμα τὸ πλάνο,
Στῆς λαγκαδιῆς σουριζοῦνε τὰ βόλια
Κι ἀκολουθᾶνε τὰ νερά ποῦ ρένε,
Σὰν τὰ κοσιῖφια μὲς σ' ἀπόσπια λένε,
Σὰν τὰ πουλιὰ σ' ἀπόβροχη περβόλια!

II

Στὴ λάμψη τὴν ἀπόβροχη, ὅταν γίρει
Θὰ νὰ κωπνίξῃ ὁ κάμπος κ' ὀλη ἀκόμα
Τ' ἄφθαγα, ἢ γῆ θὰ δίγη, ἀκέρια μῦρα,
Ξυπνάω στὸ νοῦ μου, τὴν Ὀλύμπια λύρα,
Σὰ θὰ σιγῇ τὸ στοργυλὸ τὸ στόμα
Τοῦ κανονιοῦ κ' ἀπ' τῶν Τεμπῶν τὴ θύρα
Θὰ νὰ διαβῶ κ' ἀγνάντια ἀπὸ τὴ Μοῖρα
Θ' ἀνυσάνω τὸ ἑλεῦτερο τὸ χῶμα.

Στὴ λάμψη τὴν ἀπόβροχη, ἄμα θάνια
Τῶν παιδιῶν ποῦ ρημάζαν τῆς μανίδες,
Λησιμονημένο τὸ ἄγιο παραμῦθι
Μέσα στῆς δόξας τῆς περικλοάδες,

Καὶ θὰ φοισκῶνῃ ἡ ἀνοιξὴ τὰ στήθη,
Σὰν πέρδικα, στὶς νέες ἀναδεντραδες
Τῆς φυλῆς, μὲ τὴν ὄψη μου λουμένῃ
Στὴ φωτεινὴ τῶν ἀθανάτων λήθη.

Σὰ θάνα ἡ μακρυνὴ δουλεία σωμένη
Τοῦ προβατάρη Ἀπόλλωνα τοῦ Φοίβου,
Κι' ὀλόγυμνη ἡ ματιά μου, σηκωμένη,
Θὰ ἰδῇ τὸ πνεῦμα τὸ λαμπρὸ τοῦ Ἐφήβου,
Ποῦ θὰ κερνάῃ στοὺς Ὀλυμπίους, τὴ νιότη
Τὴν αἰώνια, μὲ τὸν ἄμιαστο κρατῆρα,
Σὰν τὴ νευρὴ τοῦ τόξου θὰ ταυνώσω
Σὲ σημάδι λαμπρότατο τῆ λύρα,
Μὲ τὴν ἀχὼ τοῦ θείου τοῦ γέλιου πρώτῃ,
Σὰ θὰ σταθῶ τῶν κρύων Τεμπῶν τὴ θύρα!

Καὶ καθὼς βγαίνει ὁ ἥλιος κι ἀγναντεύει
Ἀπὸ ἀσταχυῶνε πέλαγο καὶ σ' ἄλλο
Πέλαο σταχυῶνε πάει καὶ βασιλεύει
Στὰ Τρίκκαλα—καὶ ὁ κάμπος, μ' ἓνα σάλο
Τοῦ ἀνέμου τοῦ ἀνοιξιὰτικου ἀναδεύει,
Στὸ κυμάτωμα τὸ ἴδιο τὸ μεγάλο,
Ἐκὸ ποῦ σβεῖ καὶ ἔκὸ ποῦ ζωντανεύει,
Γιὰ μιᾶς φωτιᾶς τὸ ψήλωμα θὰ βάλω!

III

Σιωπὴ τοῦ Πήλιου, φλογισμένη, ἀπ' ὅλη
Τοῦ ἡλιοῦ ποῦ βασιλεύει τὴ λαμπρότη!
Σὲ δειλινὸ πῶς σβύνει περιβόλι
Τὸ βραδυνὸ κελάιδισμα, σὲ σκότη
Ἀβέβαια καὶ στῶν θάμων τὴ πυκνότη
Βαραίνει πῶς σγουρὸ τὸ δροσοβόλι
Κ' ἡ γῆ ἢ ὄγρη μυρίζει, καθὼς ὅλη
Τραβιέται ἀπ' τὴν ἀγκάλῃ τοῦ Ἰοξότη
Σιωπὴ τοῦ Πήλιου φλογισμένη ἀπ' ὅλη
Τοῦ ἡλιοῦ, ποῦ πάει νὰ δύσῃ, τὴ λαμπρότη!

Σὰ φύγη ξάφνου ἀητὸς ποῦ τὸν τρομάξῃ,
Ἄν ροβολήσῃ ὡς στὴ σηλιά του βράχος,
Τὸ φτέριασμα του ὡς κῦμα σὰν ἀράξῃ,
Ὅμοια τὸ πρῶτο τὸ ἄκουσμα, ἀπ' τὸ τάχος,
Ἐβούτιζε, καθὼς ποῦ ἄπλωσα τὰ χέρια
Νὰ τὸ δεχτῶ στὰ στήθη μου μονάχος!

Δὲ μοῦ ἔκραξε τὴ νιότη τοῦ Ἀχιλλέου,
Μηδὲ τὸ φτερωμένο του ποδάρι,
Σὰν τὰ κρεμάμενα νερά, τὰ ὠραῖα
Πάντα βογγᾶνε κι' ἀπ' τὴν πλούσια χάρη
Γεμάτα, σὰν τοῦ ἀλόγου τὸ καμάρι,
Ξάφνου προβαίνουν, αἰώνια, πάντα νέα
Κι' ὡς τᾶτα τὰ εὔκαιρα ἀπὸ καβαλάρη
Καὶ φεύγουν καὶ ποθοῦν τὸν ἀντρεωμένο
Ποῦ γιὰ νὰ τὰ χαρῆ θὰ νὰ τὰ πάρῃ!

Πήλιο, θάρσῶ νὰ πνίξω στὰ νερά σου,
Καθ' ἄλλη βοή, ἀπ' τὴ βοή ὅπου κάνει
Στὰ σπλάγγνα μου, ἢ χαρούμενη καρδιά μου,
Γιὰ τὸ ἄκουσμα τῆς Νίκης, ὅπου φτάνει
Κι' ἀχολογᾷ ἢ φωνὴ τῆς στὰ πλευρά σου,

Θαρτῶ νὰ πιῶ τὴ δρόσο σου τὴν αἰώνια,
Θὰ ξεδιψᾶσῃ ἡ πίκρα μου στ' ἀηδόνια,
Ποῦ θρέφουν τὰ λαγκάδια τὰ ἰσικερά σου,
Μὰ πρὶν ἀναίβω τοῦ Ὀλυμποῦ τὰ χιόνια
Καὶ πρὶν τὰ Τέμπη σιωπηλὸς περάσω,
Τὴν ξυφνικὴ ἡσυχία θὰ λογαριάσω,
Μὲς στὴν καρδιά μου, ἀπ' τὰ στερνῶ τὰ χρόνια!

IV

Σὲ λόφους, ποῦ ροδίζει τὸ ἀσφοδεῖλι
Θὰ νὰ πλανιέται ὁ πελαργός, ποῦ τὰ ἴδια
Χέρια τοῦ ὄχτροῦ, τοῦ ἀπλώσαν μὲ φίλια,
Τὸ εἰρηνικὸ πουλί, ποῦ ἀγῆ καὶ δεῖλι
Ἀργοπατάει στοὺς κάμπους καὶ τὰ φρεῖδια
Ψάχνει καὶ στῶν σπιτιῶν τ' ἀποκαΐδια
Χτίζει φωλιά, γαλήνια Θεσσαλία!

Τροῦ ἀλόγου κ' ἡ γενιά θὰ ξαναπάρῃ,
Ποῦ ἀπὸ τὰ χέρια ἔβηκε τοῦ Φειδία,
Σφριχτὴ καὶ ὀρηκτικὴ, μὲ τὸ καμάρι
Τοῦ ἀπάρθενου, τοῦ ἐφήβου καβαλάρη,
Στοὺς δρόμους τοῦ ἡλιοῦ, μὲ μπροστὰ τὸ στήθος,
Ἀψιὰ κ' ἔγαντιωμένη, ὅπως ὁ μῦθος
Καὶ ἡ γῆ σου, τὴν ἐπλάσαν, Θεσσαλία!

Ἦ Θεσσαλία, κι' ἀνόργωτη εἰς' ἀκόμα!
Καὶ νὰ καματερά σου μουκανιῶνται
Ὅργωνοντας ἀδρά τὸ πλοῦσιο χῶμα,
Ποῦ μέσα του ἀθησαύριστα κοιμῶνται
Τὰ τριόβαθα ἀγαθὰ καὶ τὸ καθένα
Ἀποσταμένο ὡς καταγὶς πλαγιάσῃ,
Στὴ δειλινὴ ἀπλωσιά σου, ἀναπαμένα,
Σὰ θησαυροῦ εἶναι φύλακες σὲ πλάσῃ,
Ποῦ εἶν' ὅλα λιθωμένα, μαγεμένα!

Ἦ Θεσσαλία! Ἦ μυστικὴ ἀρετὴ σου,
Ἀκόμα εἶν' ἀγγιχτὴ ἀπ' ἀνθρώπου χέρι
Λάμπει στὸ νοῦ μου ὡς τοῦ βραδυνοῦ τὸ ἀστέρι
Ἦ νιότη σου ἢ ἀδρὴ καὶ ἡ δύναμις σου
Ὡς τώρα, ὄκνοι καὶ οἱ ἀνθρώποι στὴ γῆ σου
Πλούσιο, Θεά, τῶν δούλων σου τὸ ἀστέρι!
Μὰ ἐγώ, πῶχω ἀνασάνει στὴν κορφή σου,
Τὸ παντοδύναμό σου καλοκαίρι
Κ' ἔπια, ὦ, πῶς ἔπια, ἀπὸ τὴν ἡδονὴ σου,
Ποῦ δίπλα στοὺς Ὀλύμπιους, μ' ἔχει φέρε,

Βλέπω γιὰ σέ, πῶς ταιριαστὸ τὸ ἀτσάλι,
Τὴ μηχανή, ποῦ ἀλλάθευτὴ δουλεύει,
Τὸ ρυθμικὸν ἀχόν, ὅπου θεριεῖται
Τὰ πλήθη καὶ τὰ ὑψῶνει, μὲ τὴν πᾶλη,
Τῶν νερῶν σου τὴ δύναμις ξεμένη
Στὴν ἀνάγκη, ἀπ' τὴ δίψα πῶς μεγάλη
Καὶ βλέπω στ' οὐρανοῦ σου τὸ κρουστίλλι
Οἱ ἀνθρώποι νὰ πετᾶνε οἱ φτερωμένοι
Ἐλεύθεροι, καὶ μέσα στὴν ἀγκάλῃ
Τῆς λευτεριᾶς σου, πῶς θερμὰ ὑψομένοι!

Ἦ Θεσσαλία! ἀνάγκη καὶ παιγνίδι,
Τῶν Θεῶν σου εἶν' ἡ ψυχὴ—καὶ βλέπω τώρα,

Μὲ τὸν ἀητὸ τοῦ Ὀλύμπου καὶ τὸ φίδι
 Τοῦ κάμπου σου, νὰ ὑψώνουνε μιὰ χώρα
 Σὰν τὰ Μετέωρα, δυνατὴ στὴ μπόρα
 Καὶ κρεμαστὴ τοῦ κίνδυνου τὸ φρούδι !

Ρυθμός, ρυθμός, τὴ γῆ σοῦ νὰ γεμίση,
 Τὸν οὐρανὸ σὺ ν' αὐλακώση ! ὦ πλέρια
 Τῆς δυνάμεις ἀντίχτυπα στὴ φύση,
 Παλμοὶ τῆς ζωῆς, ὡς ἀν παλμοὶ ἀπ' ἀστέρια,
 Πλάστρες φωτιές, σὰ σύγκεφα στὴ δίση
 Πλούσιες, ἀλύγιστα, ἀτσυλένια χέρια !
 Ρυθμός—κι' ἀπάνωθ' ἐξοῦ νὰ φουσηση,
 Σὰν τὰ σφοδρὰ μελέμια σου, νὰ σείση
 Τὸν πλοῦτό σου, στὰ λαῦρα μεσημέρια !

Γιατὶ καὶ ποῦθε ἄλλοῦ μπορεῖ νὰ γύρη,
 Ὁ δυνατός, τὴ σκαλισμένη πλώρα,
 Παρὰ στὸ ξέχειλό σου πανηγῦρι
 Τὸ μυστικὸ καὶ μέγα, ἀσταχοφόρα,
 Καὶ τῆς χαρᾶς του ἀκράτης τὸ ποτήρι,
 Ποῦ ἄλλοῦ θὰ πιῇ, κιὼ ἀκέριο, ὦ πλουτοφόρα,
 Ποῦ ὡς βωμὸς τοῦ εἶν' ἔτοιμα τὰ δῶρα,
 Τοῦ δυνατοῦ, ποῦ ὁ πόθος ἔχει γύρει ;

Τὰ αἰώνια, ἄξια του μόνο, ἔχεις στοιχεῖα.
 Στὸν ἀέρα σου τοῦ πόθου ἢ θέρμῃ πνέει
 Καὶ Ὀλύμπια στέκει ἀντίκρυα του ἢ Ἀνία.
 Καὶ γιὰ μιὰ φλόγα, ἀσβυστη φλόγα, καίει,
 Πρωτόγονη ἢ ὄρμη καὶ ἡ ἁρμονία
 Σὰν ποταμὸς, καταμεσίς σου, ρέει !

ὦ Θεσσαλία, τοῦ Ἀχιλλέου γεννήτρα,
 Ποῦ μὲ τὸν ἥλιο μάχεται καὶ πέρνει
 Τῆς ὀμορφιάς, στὴ θλίψη του, τὰ λύτρα
 Γῆ, πλατὰ γῆ, μὲ τὴ γενναία τὴ φύτρα,
 Ποῦ δοῦλος λαὸς στὴ βασιλεία τῆς γέρνει,
 Στὴν ἀπλωσιά σου, ἢ δύναμη τοῦ ταύρου,
 Παρθένα καὶ γαλήνι καὶ νικήτρα
 Καὶ ἡρωϊκῆς σοφίας, λάμπει ξυπνήτρα
 Ἡ διδαχὴ τοῦ Χείρωνος Κενταύρου !

V

Καὶ σεῖς, ὦ Τέμπη, ποῦ στερνὸς ἐστάθη
 Γαλήνιος νικητὴς σας, ὁ μέγας
 Τῆς Μαντῶς λάτρης καὶ ὡς κανέννας ἄλλος
 Ἐγνώρισε τὰ κρύα, τὰ θεῖά σας βάθη
 Καὶ τ' ὄραμά του, ὡς ἀητὸς ἔχασθη,
 Φτεροκοπώντας πρὸς τὸ αἰώνιο Κάλλος·
 ὦ Τέμπη, ὦ ἱερῆ, βαθεῖα κοιλάδα,
 Στὸν Ἴσκιό ἀπ' τὰ πλατάνια σας, σὰ θιαῖρω
 Θεοῦ ἕναν ἕπνον κι' ὅλη τὴν Ἑλλάδα
 Ὁ ἀγκαλιαστῶ μὲς στ' ἄντρο τοῦ λαῦρο·

ὦ Τέμπη κρύα, χαρίστε μου τὴ λήθη
 Καὶ τοῦ κρημοῦ καὶ τῆς σκλαβιάς ἀκέρια,
 Τὸ νοῦ μου ξαναλούστε μὲς στὰ βύθι
 Τῶν αἰώνιων πηγῶν κι' ἀπὸ τὰ στήθη
 Πάρτε τὴν πλάκα μὲ Νεραΐδων χέρια,

Δόστε με πάλι, δλίκερο στὰ μάγια
 Τοῦ θροῦ καὶ τῆς σιωπῆς σας καὶ κρεμιάστε
 Ἀγιόκλημα, τὴ σκέψη μου, στὰ πλάγια
 Τ' ἀθάνατὰ τῶν βράχων σας, στὴν ἄγια

Δόστε με φύση, ἁρμονικὸ καλάμι,
 Νῆχω τὸ κρῦο νερὸ στὴν ἀπαλάμη
 Χωρὶς νὰ τὸ ζητῶ, σὰ νᾶναι πέτρα,
 Ἡ κρῦα ριπὴ σας μέσα μου νὰ δράμη
 Μὲ τῆς Ὀλύμπιας μοῖρας σας τὰ μέτρα
 Καὶ νὰ νιώσω ἀνοιχτὰ καὶ διάρρωτα ὄλα,
 Σὰ μιὰ πηγὴ, στὰ στήθη μου, τ' ἀστέρια !

ὦ Τέμπη, στὴν ψυχῆ μου φωτοβόλα,
 Σὰ φεγγαριοῦ μιὰ γέμιση στὰ χιόνια,
 Στὴν πνοή σας, δὲν εἶν' ὄλα, δὲν εἶν' ὄλα ;
 Σὰν τὸ ζαρκάδι, μοῦ σκιρτᾶν τὰ χρόνια
 Τοῦ πόνου, στὴ γλυκεῖά σας τὴν κοιλάδα
 Τὸ σήμερον, σὰν κίννος πλέει ἀπάνω
 Στὸ ρέμα τοῦ Πηνειοῦ. Αἰώνια, αἰώνια,
 Δὲν εἶναι ἡ λευτεριά ; ὦ, ἄς ἀνασάνω
 Τὸ ἐλείτερο τὸ χῶμα κι' ἀπ' τὴ Μοῖρα
 Ἀγνάντια, στὴν ἀθάνατὴ σας θύρα,
 Ἄς κρούσω, ὡς νευρὴ σὲ ἡμίθεων τόξα,
 Τὸν κερανοῦ τοῦ Αἴα, σ' Ὀλύμπια Λύρα,
 Κίννου φωνὴ πλισμένο ἀπὸ τὴ Δόξα.
 — « Ἐράτει σφιχτὰ, τὸν πόλεμό σου, Ἑλλάδα ! »

ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΙΚΕΛΙΑΝΟΣ

ΤΟΥ ΠΑΛΗΚΑΡΙΟΥ Ο ΧΑΜΟΣ

Χαρά στὸ νιὸ τὸν καλονιὸ ναβάλλα στ' ὄριον αἰτι,
 ποῦ γιὰ τῆς Δόξας ξεκινᾶει τ' ἀστραφτερὸ παλάτι.
 Στὸ δρόμο του μαῦρες στεριές μὲ δράκους καὶ μὲ λάμπες
 καὶ ποταμιῶνε γύργαγα νερά, μονιὰ τοῦ χάρου.
 Σουρίζουν βόλια ἀνίδωτα καὶ σειέται ἡ γῆ στὸ βρόντο
 τῶν κανονιῶν καὶ πέφτουνε σωροὶ τὰ παληκάρια,
 καὶ τὰ κοράκια κρώζουνε καὶ χαμηλὰ πετᾶνε
 Χαρά στὸ νιὸ π' ἀδείλιστος στοῦ πόθου τ' ὄριον αἰτι,
 φτάνει καὶ κροῖει περηφάνος στῆς Δόξας τὸ παλάτι.
 Φίδι τὸ βόλι ὠρέχτηκε τοῦ μορφονιοῦ τὰ νιώτα,
 καὶ τὰ σωριάζει ὀρηκτικὰ στὸ ρηγικὸ κατώφλι
 Κ' ἢ πόρτα ἢ μαλαμόπορτα τρίζει, βογγάει κι ἀνοίγει
 καὶ μύρια φῶτα—Ὀνεῖρατα—νὰ τὸν δεχτοῖν τοῦ στέλει
 Τὴ Δόξα ὁ νιὸς παντρεύεται κ' οἱ διαλεχτοὶ γιορτάστε.
 Ἀνάψτε κόκκινα κερά ἀπ' τὴν κρυφὴ του φλόγα
 καὶ τραγουδώντας φέγγετε ὅδε γοργοὶ περᾶστε.
 Πλούσιο τὸ γαῖμα μὰ κρασί ξεχύνεται καὶ βάφει
 τὸ σκαλοπάτι ποῦ ἀκριβὸ λαμπραίνει τὸ χρυσάφι.

ΚΛΕΑΡΕΤΗ ΔΙΠΛΑ

ΛΑΣΠΙΛΗΣ (ἀνείγοντας τή μεσιανή πόρτα). Ήλα, μέσα Κλέωρε, μιά στιγμή... Μιά ἴμι... (Στρέφοντες πρὸς τὸ γραφεῖο του). Ἀνὸ δευτερολέφτα, κ. Κοσιμάτη...

ΚΟΤΜΙΛΗΣ (ἀπὸ μέσα). Καλά, καλά!...

ΛΑΣΠΙΛΗΣ (βγαίνοντας παίρνει καταμέρες τὸ Γιαννίση καὶ τὸν μιλάει βιαστικά, μὲ χερνομέζες σὰ νὰ θέλει νὰ τὸν πείσει γιὰ κάτι Ὁ Γιαννίσης ἀδιάκοπα τοῦ γνέφει «ἔχε»). Μὰ πρέπει!...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ. Σᾶς λέω δὲν μπορῶ... Ἦ πεποθησιή μου εἶναι!...

ΛΑΣΠΙΛΗΣ. Ἄφισε τὴν πεποθησιή σου τώρα νὰ ξεκουράξεται... Τὸ ζήτημα εἶναι νὰ τὸν καταφέρουμε στὶς πέντε χιλιάδες...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ. Μὰ ἀφοῦ δὲ συμφωνῶ!...

ΛΑΣΠΙΛΗΣ Ὡστόσο πρέπει νὰ συμφωνήσεις... (Τὸν τραβάει μέσα).

ΚΩΣΤΑΣ (βλέποντάς τους πὸ μπάνου) στὸ γραφεῖο τοῦ Λασιπῆ καὶ κογγώντας τὸ κεφάλι του). Μπεριμαντοδουλιὰ μὸ μωβέξεται πάλι... (Παίρνοντας ἕνα χερβόγραφο ἀπὸ τὸ τραπέζι τοῦ Γιαννῆ καὶ κἀνοντας νὰν τὸ διαβάσει). Ὁ κ. διευθυντής, μὸ φάίνεται!...

ΜΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ (μπάνοντας πρῶτα, μὲ πῶρο στὸ στόμα). Μπα, Κωστάη! (Βγάζοντας τὸ καπέλο του καὶ σφύγγοντάς του τὸ χέρι). Τί γίνεσαι, ἀγαπητέ;

ΚΩΣΤΑΣ. Τί νὰ γίνουμαι!... Ὑπονογῶς δὲ γίνουμαι μοναχί!...

ΜΑΥΡΟΠ. Δὲν τὸ χαίρεσαι!... Βλέπεις ἐμεῖς πῶς γινάμε!... (Τὸν δίνει πῶρο).

ΚΩΣΤΑΣ. Σπουλάτη σου, μὰ πῶρο!...

ΜΑΥΡΟΠ. Μόνον πῶρο; Ἐπὸ ἀξίεις!...

ΚΩΣΤΑΣ. Χαιρογελῶντας πονηρά). Τὸ ξέρω διά!... Τώρα πῶς ποῦπες ἀπὸ τὸ Ὑπονογῶ, ἀξίει!...

ΜΑΥΡΟΠ. Μὲ ἀδικεῖς, Κωστάη, πίστεψέ με!... καὶ βασιλιάς νὰ γίνω... Μέσα εἶναι ὁ κ. Λασιπῆς;

ΚΩΣΤΑΣ. Μέσα εἶναι. (Μπιστευτικά). Μὰ νὰ μὴ σὲ ἰδεῖ, νὰ μὴ σ' ἀκούσει, κερφερέ... Φίδι κολοβὸ πὸν σ' ἐφαγε!...

ΜΑΥΡΟΠ. Μὰ τί τούκαμα!... Τί ἔχει μαζὶ μου;... Ἐγὼ πᾶντοτε!...

ΚΩΣΤΑΣ. Τί τούκαμα, λέει; Ἦν ἀκουσα προχτές μὲ τ' αὐτιά μου πὸν τῶλεγε. Τὸν ἐγέλασες, λέει, ὅταν εἶσυνα στὰ πράματα καὶ δὲν ἔδωσες τὴν ἐργολαβία, λέει, στὸ συμβέβηρό του τὸν Ἀντωνίδη γιὰ κέينو τὸ παλιγοπορῆ, πὸν θῶπαινε καὶ λόγου του γερὴ μεσιτεία!... Τὸν ἐζήμωσες, ἔτσι πᾶνον ἀπὸ ἔντεκα χιλιάδες δραχμές!...

ΜΑΥΡΟΠ. Τί φταῖω ἐγὼ!... Ὁ νομομηχανικός μὸς τὴ σκάρωσε τὴ βφομοδουλιὰ... Ὡστόσο πρέπει νὰν τοῦ μιλῆσω!...

ΚΩΣΤΑΣ. Τὸ καλὸ πὸν σοῦ θέλω!...

ΜΑΥΡΟΠ. Πρέπει νὰν τὸν δῶ!... Πρέπει μὲ κάθε θυσία νὰ μὲ ὑποστηρίξει τώρα στὶς ἐκλογές!...

ΚΩΣΤΑΣ. Νὰ σὲ ὑποστηρίξει!... Σὲ καλὸ σου!...

ΜΑΥΡΟΠ. Ναι, νὰ μὲ ὑποστηρίξει. Ὁ Παλοκαπότας βάλθηκε σώνει καὶ καλὰ νὰ μὲ ἀποκλείσει ἀπὸ τὸ σιδικασμό!... Καὶ γὼ πρέπει νὰ μπῶ μέσα!... Ἀλλιώτικα τὴ χάνω τὴν ἐκλογή!... Πᾶνον στὸ νομὸ μας τὸ «Λάβαρο» ἔχει μὲ γάλη κυκλοφορία, ἀκούγεται πολὺ ἡ γνώμη του, καὶ ἂν τὸ «Λάβαρο» γράψει δυὸ ἀραδοῦλες μοναχά, πὸς δηλαδὴ σφῶρει στὸν ἀντικυβερνητικὸ σιδικασμὸ νᾶχει μέσα τὸ Μανρόπουλο, πᾶει, τὴν ξασφαλίσαμε τὴν ἐπιτυχία!...

ΚΩΣΤΑΣ. Καλὸς ὁ λόγος σου, μὰ ὁ διευθυντής μας!...

ΜΑΥΡΟΠ. Πῶς νὰ γίνε; Δὲν ὑπάρχει τρόπος νὰ τὸν καταφέρουμε νὰ γίνε;...

ΚΩΣΤΑΣ (ξίγοντας τὸ κεφάλι του). Ἄ! Στάσου! Θαρρῶ πὸς βολέβεται καὶ ἀλλιώτικα τὸ πῶμα, δίχως νᾶνα-

καταθεί καθόλου ὁ κ. θεοθωντής, ὅτε ὁ κ. ἀγχιοντιένης.
ΜΑΥΡΟΠ. Κωστάκη μου, ἀπὸ τὸ θεὸ καὶ στὴ γῆ
σου... Κ' ἔννοια σου !...

ΚΩΣΤΑΣ. Ἰὼναυα καὶ ἄλλοτε καὶ πέτυχε...

ΜΑΥΡΟΠ. Τί, Κωστάκη μου ; Ἠὼς ; Μὲ ποιὸ τόπο ;

ΚΩΣΤΑΣ. Ὁ Κρονόπουλος θὰ μᾶς τελώσει τὴ δουλιὰ.

ΜΑΥΡΟΠ. Ὁ Κρονόπουλος ;... Χρυσὸ παιδι καὶ αὐ-
τὸς... Ὁλο καθιά...

ΚΩΣΤΑΣ. Χρυσὸ ἢ μαργαρίτω, γιὰ λογαριασμὸ του.

Ὅσο γιὰ χαρδιά... τί νὰ σοῦ πῶ ;... μπορεὶ νάχει, μὰ ἔχει
καὶ στομάχι ὁ θεοματίζης... Καὶ τί στομάχι !

ΜΑΥΡΟΠ. Χωριματίζης εἶσαι, Κωστάκη !.

ΚΩΣΤΑΣ. Νά, πῶς θὰ γίνω ἢ δουλιὰ... Θὺν τονὲ
βῶλο νὰ γράφει μὲ εἰδησι... τηρ !... Μιὰ εἰδησι ποῦ θὰ
ζυάσει κόση...

ΜΑΥΡΟΠ. Νά, τὴν ἔγω ζυάσας ἔτοιμη. (Βιάζει ἔνω
χαρτὶ ἀπὸ τὴν τσέρη τερ).

ΚΩΣΤΑΣ. Φέγ' τὴνε δῶ ! (Τὴ δαδάζει). Σὰν πολλὰ
παυέματα λὰς γιὰ τὸ μούτσουνο σου !... Νὰ σβήσουμε με-
θενὶ γιὰ νὰ μὴ ζυάσουμε τὴ δουλιὰ...

ΜΑΥΡΟΠ. Ἐσὺ ἔσθεις. Ὅ,τι καταβαύσεις γιὰ καλὴ-
τηρο, καίμε το...

ΚΩΣΤΑΣ. Τὴ δίνουμε λοιπὸν τοῦ Κρονόπουλου καὶ
τὴν ἀντιγράφει... Ἐπειτα τὴν παυάινουμε ἴσια στὸ τυπο-
γραφεῖο. Τὴν ἀλλὴ μέρα τὴ βιάσει τυπωμένη ὁ κ. Αιστί-
δης, καὶ βιάσει τὶς φωνές : « Ποιὸς τὴν ἔγραψε τὴν εἰδησι ; »
— « Ὁ κ. Κρονόπουλος » — « Ποιὸς τὴν πῆγε στὸ τυπογρα-
φεῖο ; » — « Ἐγώ » — « Τὴν εἶδε ὁ κ. Γυανθῆς ; » — « Μάλι-
στα ! Τὴν πῆγα στὸν κ. ἀγχιοντιένη καὶ αὐτὸς μοῦ τὴν
ἔδωκε μαζί μὲ ἀλλὴ ἴση νὰ τὴν πᾶω στὸ τυπογραφεῖο » —
« Ναῦθαι ἐδῶ ἀμέσως ὁ κ. Γυανθῆς ! » Μὰ ὅσο νὰ πᾶει ὁ
κ. ἀγχιοντιένης, προφραύεις καὶ πᾶς ἐλόγου σου πρῶτος

ΧΡΙΣΤΟΦ. Δὲ νομίζετε ὅτι...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ (γράζοντας βιαστικά). Ἐγὼ δὲ νομίζω τί-
ποτι...

ΠΠΑΚΗΣ. Ἐγὼ νομίζω ὅπως πῶς πρᾶπει νὰ προῖχη
καὶ λίγο ὅσο νὰ ἔσυναίνουμε...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ (ἐκκαλοῦνθωντας νὰ γράψει). Βέβαια... νὰ
ἔσυναίνετε... Κατασκοποθηκατε, βλάπεις ἀπὸ τὴ δουλιὰ...

ΠΠΑΚΗΣ. Τὶ σκέψη ζοργάζει τηροῦτερο ἀπὸ τὴ δου-
λιὰ...

ΧΡΙΣΤΟΦ. Νομίζω ὅτι ὁ Ππακῆς...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ. Καὶ γὼ νομίζω ὅτι ὁ κάθε τηροῦνης τὴν
ἴδια διανοογία φέγει γιὰ νὰ σκεπᾶσει τὴν τηροῦλιά του...

(Ντυπάει τὸ κορδόνι ποῦ βρίζεται πάνω στὸ τραπεζί : τερ).

ΚΩΣΤΑΣ (μαρξίνωντας). Χτυπήσατε ;

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ. Ἦρθε ὁ κ. Σοτηρίου ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖο ;

ΚΩΣΤΑΣ. Μέου εἶναι καὶ γράφει.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ. Πήγαυε, πᾶγε ὅ,τι ἔχει ἔτοιμο καὶ φέγ'
το δῶ... Ὅ,τι, στάσου ! Δὲν εἶναι ἀνάγκη... Πᾶς τοῦ κ.

Κρονόπουλου, ἀν τελίστες, νάθβει μέσα.

ΚΩΣΤΑΣ. Ὁ κ. Κρονόπουλος δὲν εἶναι μέσα... Δεῖ-
πει ὅσο ὄρες τόση.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ. Χη ! Δυὸ ὄρες γιὰ νὰ πᾶει στὴν Ἄστου-
νομιά νὰ μᾶθει γιὰ τὸ σημεγνὸ φόνο !... Τότε στείθε μου

καλέναν ἄλλο γερότερο...

ΚΩΣΤΑΣ. Δὲν ἦθε κανέννας τοῦς ἀκόμια ..

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ (κατὰξύνωντας τὸ πορτὶ τερ). Ἐφτά ἢ ὄγυ
καὶ ἀκόμια δὲν ἦθε κανεῖς !... Ἐγὼ τί θεῶων αὐτοὶ ! Μόνο

τὸ πρῶστημα θὰν τοῦς σπυροῦσαι !...

ΠΠΑΚΗΣ. Μᾶς χρεύεσαι ἑμῶς ;

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ. Ἐσὺ ;... Για τὴν ὄγυ, ὄγυ. Κατὰ τὰ
ἔημεγνῶματα, ἂ θέλετε, ἔσυναγεῖστε ἀπὸ δῶ νὰ ζυσηορη-

θοῖτε μαζί. (Φεγγόνη). Ἄκουος, Κώστα... Ἄν ἐθβει κανεῖς...

ΚΩΣΤΑΣ (καμφρώνοντας και χιιδεύοντας τὸ κατσούφι-
 ριχο). Ἐνενηντα δικῆς μῆς ! (Συλλογίζεται). Γιατί ὄχι καὶ
 οὐ ἕκατό ;... Ὁ Κρονόπουλος !... μπᾶ ! Νὰ δᾶ ἡ ὥρα νᾶν
 τὸν βάλουμε σὶντροφο σὶν ἐπιχείρησι... (Τσεπώνει τὸ κα-
 τσούφι).

ΛΑΣΠΙΔΗΣ (μπαινοντας μαζὶ μὲ τὸν Κοσμίδη καὶ
 κρετώντας χερσάρα). Ἔτσι ποὺ εἶπαμε...

ΚΟΣΜΙΔΗΣ. Τί τὰ θές !... Γερό μυαλό, μὰ λίγο ἀοχισυντά-
 χτις σου !... Μπαίνει ἀμέσως σὶν οὐσία...

ΛΑΣΠΙΔΗΣ. Χμ ! Γερό μυαλό, μὰ λίγο ξόρκος χι-
 φατήρας... Θέλει πᾶντὰ νά...

ΚΟΣΜΙΔΗΣ. Τοῦ λείπει ἡ πέτρα. Ἀν τὸν ξέρει τὸν
 κόσμο... Θὰν τὸν μάθει...

ΛΑΣΠΙΔΗΣ. Μὰ στιγμὴ, παρκαλῶ... (Στὸν Κοσμή).
 Πάρφ' αὐτὰ τὰ χερσάρα καὶ τρέξε ἀμέσως σὶν τυπογρα-
 φεῖο πῆς τοὺς πὸς σὲ λίγο θὰν τοὺς στείλωμε κ' ἔνα ἀρ-
 θρο μεγάλο τοῦ κ. Γιαννίδη γιὰ τὴν πρώτη σελίδα...

ΚΟΣΜΙΔΗΣ. Θὰ γίνῃ διστίλο, πῆς τοὺς.

ΛΑΣΠΙΔΗΣ (ἀπέστεμα). Πήγανε, Κοσμή. (Ὁ Κο-
 σμῆς φεύγει). Ὅσο γιὰ διστίλο...

ΚΟΣΜΙΔΗΣ (εὐστραφῆ). Ἔτσι συμφωνήσαμε... καὶ μὲ
 χτυπητοὺς μάλιστα τίτλους... θὰ μπῆ καὶ ἡ εἰκόνα μου σὶν
 μέση...

ΛΑΣΠΙΔΗΣ (χαμογελώντας). Ἀν πρόκειται γι' αὐτό!
 Ἔννοῦσα πὸς δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ δώσουμε ἀπὸ τώρα
 λόγον σὶν τυπογράφο ἂν τὸ ἄρθρο θᾶναι διστίλο ἢ τετρά-
 στίλο...

ΚΟΣΜΙΔΗΣ. Στὶς ὀχτώμισι λοιπὸ σποῦ «Ἀβέρωφ».
 Ἄν εἶναι στοιχειοθετημένο ἴσαμε τότε τὸ ἄρθρο μὸν, τὸ
 φέρνεις καὶ τὸ διαβάζουμε... Ἔτσι τῶμε καὶ μὲ περσό-
 τετη ὄρεξη...

ΛΑΣΠΙΔΗΣ. Ἄν εἶναι ἔτοιμο... Μὰ καὶ ἂ δὲν εἶναι,

ΑΡΧΙΕΡΓΑΤΗΣ (μπαινοντας σὲ λίγο). Κῆριε Γκα-
 νίδη, ἔη !... Οἱ ἐργάτες μὰ ὥρα τώρα κάθονται δίχως
 δουλιὰ.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ (σὲ νὰ ξυπνάει ἀπὸ ὄνειρο γλυκῶ). Ὑλη!
 οἶφ ! Νά, πάρε τοῦτο τὸ χρονογράφημα... Νά, καὶ μερικὰ
 νέα τῆς ἡμέρας... Τοῦτα δῶ τὰ δὴ τυλοφῶρα γιὰ τὶς μέσα
 σελίδες... Νὰ γίνουνε μὲ μαῖρα ψηφια τὸ δώδεκα... Καὶ εἰ
 τίλοιο τοὺς χτυπητοὺς, νὰ φαντάζουνε... Στάσου νὰ σοῦ δώσω
 καὶ τὸ κῆριο ἄρθρο...

ΑΡΧΙΕΡΓΑΤΗΣ. Τὸ πρώτο ἄρθρο θὰν τὸ δώσει γιὰ
 τὸ αἰψυανὸ φύλλο ὁ κ. Πιτάκης. Πέρασε τὸ μεσημέρι ἀπὸ
 τὸ τυπογραφεῖο καὶ μοῦπε νᾶν τοῦ κρατήσω δὴ στήλες
 σὶν πρώτη σελίδα γιὰ τὸ ἄρθρο ποὺ θὰ γραφῆται...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ. Τὰ προκόψαμε... Τὸ «θὰ γραφῆται» ἔλαῖ
 τώρα κ' ἔνα χρόνο...

ΠΙΤΑΚΗΣ (ποῦ στὲ μεταξὺ ἔχει μισοξυπνήσει). Θὰν
 ἔ ἀκούσεις πολὺν καιρὸ ἀκόμα, μὰ καὶ θὰν τὸ ιδεῖς κί-
 λας... Μὴ βιάζεσαι...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ. Ἐγὼ νὰ βιασῶ ;... Μὲ τὸ ριχάτι σου,
 φίλε μὸν, μὲ τὸ ριχάτι σου. Τί μᾶς βιάζει ;

ΠΙΤΑΚΗΣ (παίρνοντας τὸ κοροχάκι ποῦ εἶχε πέσει χι-
 μου). Τ' εἶν' ἀδικία ;... Ἄ !... Καταλαβαίνω... θὰ πέρασε
 ἀπὸ δὴ ἡ Βιργινία καὶ μὸς ἄρισε τὴν κᾶρτα τῆς !... Τὸ
 διαβολοζόριτο !...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ. Μήπως θύμισες μὲ τὸ ἀδοιο χωριτό ;

ΠΙΤΑΚΗΣ. Ἄ ! μπᾶ ! Θὰ θύμωνα ἂν ἔκανε τίποτα
 σοβαρὸ ποῦ δὲν τῆς ταριάζει...

ΑΡΧΙΕΡΓΑΤΗΣ. Νὰ φῶνω, κ. Γιαννίδη ; Οἱ ἐργάτες
 περιμένουνε...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ. Νά, πάρε καὶ τοῦτο ἄρθρο... Σὲ μὰ
 ὥρα θὰ σοῦ στείλω καὶ ἄλλην ἔη... (Ὁ ἀρχιεργάτης φεύγει).

ΠΙΤΑΚΗΣ. Πιροτὲς ἔλγες πὸς ὁ Νίτσας...

Ὁ Ἀρχιεργάτης

ΓΙΑΝΝΙΑΣ. Σήμωρα ήμωσ λέω πώς πρέτει νά έτοι-
μάω ήλη γιά τὸ τυτογυαφείο.

ΠΙΤΑΚΗΣ (περιφρονητικά). "Υλη ! ήλη !... ήλο ήλη !..."

Ποτὲ δὲ μόντες πὼσ θά έτοιμάωσ και λίγο πνείκαί όλιστή !...

ΓΙΑΝΝΙΑΣ. Δὲ θέλω νά καυαπατήσω τὰ οικόπεδά σου...

ΠΙΤΑΚΗΣ. Καί κάνας καλά !... "Ισκαμ κεί ποὺ φτιά-
νει ὁ καθένας . "Όχι, πές !...

ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ (μπαινοντας με βήμα άργά και ερω-
μαχή). "Δογησα λίγο, μά !...

ΓΙΑΝΝΙΑΣ (γασαόμωνα). Καλῶσ τοτε !... Πάνου στην
ῶγα ήρθες !... "Όφραδες τὸ άρθρο σου !

ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ (άπαθέστατα). "Όχι.

ΓΙΑΝΝΙΑΣ. Καί τὸ λέσ με τόση άπάθεια, θεότο; "Εγὼ
τὸ περσίωνα πὼσ και πῶς !... Μόντες γρὲσ πὼσ τόχαισ έτοιμο...

ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ. Ναι, μά πρέτει πρῶτα νάν τὸ δια-
βάσω στὸν Πιτάκη !...

ΠΙΤΑΚΗΣ. Βεβαίωτα.

ΓΙΑΝΝΙΑΣ. Καλά. Αὐθάσέ του το... "Ελα, γάήγορα,
γιατί στὸ τυτογυαφείο ήηράνε ήλη !...

ΝΡΗΣΤΟΦΟΡΟΣ. Δέν τόφραμα μαζί μου... Τάφισα
σπίτ !...

ΓΙΑΝΝΙΑΣ (άπορησησημένα). Τὺ προκόψαμα και με
λό'ου σου !...

ΧΡΗΣΤΟΦ. (παγαινοντας σημά του και άναστηκωνονοντας
τὼσ ῶμωσ του). Δὲ νομίζατε ὅτι !...

ΓΙΑΝΝΙΑΣ (μιασθοληοιμένα). Νομίζω ὅτι κοροιδεύεις
μαζί μου και ὀ εγγυαριστὸ !.

ΠΙΤΑΚΗΣ. "Ποὺ βλέπω με τὸ ζόγο θέλας !...

ΓΙΑΝΝΙΑΣ. Ναι, θέλω με τὸ ζόγο νά σάς κάνω νά
δουλέφιατε, μά βλέτω πὼσ τοὺ κάκου γάνω τὸν κόπο μου !...

ΤΙ τριπεδάτ σάς !...

ΠΙΤΑΚΗΣ. "Τι σκέψη ήμωσ, πές !...

στὸν κ. Ανατήη, μά και πὸύ ήηρα να πῆσ τὸ ήλο κάνει,
τὸν εγγυαρισταί για τὰ καλά λόγια ποιήγαμα, τοὺ τῶσ
ήηρα με περὸ-χίλιου... και πῆει λένωσ !... Αὐ ! πὼσ σου
φάνωτα !

ΜΑΥΡΟΠ. Είλα θεός, Κοοστάνη ! Με τὸ μυαλό ποὺ
ήηρα, σου άξίσε νά γίνεις !...

ΚΩΣΤΑΣ. Καί προθυπογηρός !... τὸ έξω ! Μά τὸ πο-
μαίητο, π' άνάθεμά το, είναι θεοσραφιο και δὲ βλέπει τίς
άληθινές άξίσεσ !... "Αζουσε ήμωσ !...

ΜΑΥΡΟΠ. "Όχι θέσ, Κοοστάνη !

ΚΩΣΤΑΣ. Τί νά θέλω !... Εξήσε !... ὁ Κγονόπουλος...
πὼσ νά ὀ τὸ πῶ !... "Ο Κγονόπουλος για νάν τ' άποκα-
σίσει νά μῆσ βοηθήσει στη δουλιά, πρέτει νά μπουκαθεί
πρῶτα. Είναι καλύτερός και γάντεξέσ, ὁ μαρημπάντης !...

Μ' ένα γκουυβετάτα !...

ΜΑΥΡΟΠ. Τὺ έξωδα δικά μου !... Σάουνε δυὸ εηροσ-
πεντάμα ! (Βγάζει τὸ περτεπόλι του !)

ΚΩΣΤΑΣ. Νη !...

ΜΑΥΡΟΠ. Νά, ένα καροσάμα !... (Τεσ τὲ ένεσ).
Τῶσέ τοτε ένα μήνα στην άγάδα !... Τῆ δουλιά νά μῆσ τε-
λίωσε και δὸ εήμασε πῆλι !...

ΚΩΣΤΑΣ (λογαριάζοντας και ηλόζωνα). "Είνα τίωαγο
πῆσ τὸ γκουυβέτα !... κ' ένα τίωαγο στὸ γέρι !... και ὀ ήηλεσ
ένενηντα στην τσέτη !...

ΜΑΥΡΟΠ. (πὸ άκουσε τὰ τελεονταία λόγια). Κι ήη-
λεσ ένενηντα, είτες !

ΚΩΣΤΑΣ. Ναι. Κι ήηλεσ ένενηντα είκα τέτες είηησεσ
μῆσ γράφει !... Σόνει νάν τοπέ τῶσ !...

ΜΑΥΡΟΠ. "Όσο γ' αυτό !... Εαύ σου τόγο, Κοοστάνη,
και νά σὲ ήδῶ !...

ΚΩΣΤΑΣ. Εαύ σου, άφεντάθωπα, και καιή έατηγία.
(*) Μαρσέπουλος φεήγαι !

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Κ. ΠΑΛΛΗ

* * * * 3)16—8—1912

Μεγάλε ἐργάτη τῆς Ἰδέας,

Σπουδαστής ἐδῶ πέρα στὰ Γερμανικά σκυλιά, τριγυρισμένος ἀπ' τὸν ἐνθουσιασμὸ τὸν πραγματικὸ γιὰ τὴν ὠμορφιά τοῦ Ὀμήρου, τῶν παιδιῶν καὶ τῶν δασκάλων, ποὺ ἔνωσαν πραγματικὰ γιατί ὁ Ὀμηρὸς εἶναι μεγάλος, ἀκούοντας κάθε ὥρα τοὺς δασκάλους μου νὰ βάνουν μὲ σεβασμὸ, μὲ λόγια γεμάτα βαθὺν ἐνθουσιασμὸ, ψηλώτερα ἀπ' τὸ κάθε ἄλλο ποίημα ποὺ φάνηκε τὰ δυὸ του μεγάλα τραγούδια, καταλαβαίνω μὲ ντροπὴ μου, μέρα μὲ τὴν ἡμέρα πὺ πολλὸ, πῶς, Ἕλληνας ἐγώ, δὲν ξέρω πραγματικὰ, βαθιά, τί εἶναι Ὀμηρὸς καὶ πῶς ποτέ μου δὲν ἔνωσα γιατί εἶναι τόσο πολὺ ἀληθινὰ μεγάλος. Κι' ἔμω, τελείωσα τὸ Ἑλληνικὸ Γυμνάσιο, κι' οἱ καθηγητὲς μου—ὦ, οἱ καθηγητὲς μου! τοὺς ξέρετε τοὺς καθηγητὲς καὶ τοὺς δασκάλους ἀπ' τὰ Ἑλληνικὰ γυμνάσια, μὲ τὸ μυαλὸ τὸ κοιμισμένο, ποὺ προσκυνοῦν τὰ σάβανα!—μου εἶδαξαν τρία χρόνια Ὀμηρὸς, μοῦ εἶπαν ἔμω, ἔτσι μυστικὰ μυστικὰ, μὲ δυὸ λόγια: «Ὁ Ὀμηρὸς ἐστὶν ὁ μεγαλειότερος τῶν ποιητῶν», κι' ὕστερα—δὲν εἶχαν καιρὸ νὰ χάνουν—ἀνασκουμποήθηκαν κι' ἄρχισαν νὰ μὲ μπουσκύνουν μὲ ὑποκείμενα, κατηγορούμενα, ὑποθετικὸς λόγους, συνδέσμους, «οὐ μὴν ἀλλὰ καί», «οὐαί, βαθαί, παπαί, ἰαταταί, ταταί, ταί» κλπ., κλπ., ὅπου μ' ἐπνιξαν στὸ τέλος πανηγυρικὰ—μαζὶ μ' ἄλλα τὰ δυστυχημένα παιδιὰ—καὶ μὲ τῶλιξαν στὰ σάβανα, «τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν γλώσσης» καὶ στὰ ἐνδειχτικά τους, καὶ μαζὶ μ' ἔδωσαν καὶ κάμποσες φυλλάδες μὲ τοὺς «ἀφορισμοὺς τῆς σεπτῆς ἡμῶν ἐκκλησίας κατὰ τῶν τρομερῶν τοῦ γένους ἐχθρῶν μαλλιαρῶν», ἀδελφωμένες μὲ τίς «εἰσαγωγὰς» τοῦ «ὄτρηροῦ τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων καθηγητοῦ».

Καὶ τώρα ;... Ἔχω ἀκούσει ἀπὸ ἀνθρώπους ποὺ πάντα ξέρουν τί λέν, πῶς πραγματικὰ :

«... Μὲς στὸ μεγάλο πατρικὸ ποτηρί, τὰστόλισιο, τὰπλό, καὶ τὸ γερό, μὰς ἔφερε τὰθάνατο νερὸ ταξιδευτῆς ἀπ' τὴν πηγὴ τοῦ Ὀμήρου».

Θέλω λοιπόν, κείνο ποὺ δὲν κέρδισα τὰ χρόνια ποὺ ἔπρεπε, νὰ τὸ κερδίσω τώρα! κι' αὐτὸ θὰ τὸ μπορέσω μοναχὰ ἄμα διαβάσω, πρῶτα πρῶτα, τὴν «Ἰλιάδα», μεταφρασμένη ἀπὸ σᾶς, στὴ γλώσσα τῆς Ἑλληνικῆς καρδιάς. Καὶ γι' αὐτό, ἐπειδὴ ξέρω πῶς εἶστε πάρα πολὺ καλὸς καὶ θὰ θελήσετε νὰ

μοῦ δώσετε κι' ἐμένα νὰ πιῶ ἀπ' τὸ «θάνατο νερὸ», λαβαίνω τὴν τόλμη νὰ σᾶς παρακαλέσω μὲ τοῦτο μου τὸ γράμμα νὰ λάβετε τὴν καλωσύνη νὰ μοῦ στείλετε στὴν «Ἰλιάδα» σᾶς καὶ μαζὶ—ἂν δὲν εἶναι πολὺ αὐτὸ ποὺ κάνω—καὶ τὸ «Βαγγέλιο» σᾶς, ποὺ δὲ μπορεῖ νὰ μὴν εἶναι μεγάλα, ἀφοῦ εἶναι ἀφορισμένο !...

Σᾶς σφίγγω μ' ἐνθουσιασμὸ τὸ χέρι, σφίγγοντας τὸ χέρι ἐνὸς ἀπ' τοὺς πύθ δυνατοὺς καὶ πύθ ὑπομονητικὸς ἐργάτης τῆς μεγάλης Ἰδέας.

* * * *

©, ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

Μαθαίνουμε πῶς ὁ Δήμος Κερκυραίων ψήφισε τρεῖς χιλιάδας δραχμὲς γιὰ νὰ τυπωθοῦν τὰ ἔργα τοῦ Μαβίλη. Τὴν ἐκδοσὴν τὴν τοιμάζει ὁ κ. Κ. Θεοτόκης καὶ μὲ τὰ χρήματα, ποὺ θὰ εἰσπραχτοῦν ἀπὸ τὴν πούληση τοῦ βιβλίου, θάγοραστεῖ ἡ προτομὴ τοῦ Μαβίλη, ἡ καμωμένη ἀπὸ τὸ Ροῦμπο, καὶ θὰ στηθεῖ στὴν Κέρκυρα. Φωτογραφία τῆς προτομῆς δημοσιέψανε τὰ τελευταία «Παναθήνια». Ὁ Μαβίλης ποζήρισε στὸ ἐργαστήρι τοῦ Ροῦμπου λίγες μέρες πρὶ φύγει γιὰ τὸν πόλεμο.

— Ἡ «Ἐστία» τῆς περασμένης Δευτέρας δημοσίεψε μιὰ ἔξοχη περιγραφή, γιομάτη λυρισμὸ καὶ παρατηρήρηση, «Μιὰ κυρία πρὸ τοῦ Μπιζανιοῦ», ποὺ τὴν ἔγραψε ἡ κ. Ἑλένη Πολιτῆ. Ἡ περιγραφή τῆς κ. Πολιτῆ εἶναι γεμμένη στὴ δημοτικὴ καὶ βεβηλωμένη ποὺ καὶ τοῦ (ἔτσι τουλάχιστο φαίνεται) ἀπὸ τὸ καθιερωσυσιάτικο χέρι τῆς «Ἐστίας».

— Μὰς ἦρθε ἀπὸ τὴ Ρωσσία ὁ φίλος Χαράλαμπος Ἀντρεάδης ἢ Παυλάτης. Δὲν τὸν εἶδαμε ἀκόμα. Τὸν ἐρχομὸ του τονε μάθαμε ἀπὸ ἓνα χρονογράφημα τοῦ Ἀριστοῦ Καμπάνη ποὺ τυπώθηκε στὴν «Ἀκρόπολη» τῆς Τρίτης. Ἀπὸ τὸ χρονογράφημα τοῦ Καμπάνη μάθαμε καὶ τὴ σπουδαία εἶδηση πῶς ὁ Ἀντρεάδης μὰς ἔφερε καὶ μιὰ ἐθνικὴ ἀνακάλυψη, ποὺ ἂν εφαρμοστεῖ θὰ τετραπλασιαστεῖ σὲ λίγα χρόνια ὁ πληθυσμὸς τῆς Ἑλλάδας. Ὁ Ἀντρεάδης προτείνει ἀντὶ τριφύλλι νὰ σπέρνεται μυριόφυλλο. Καὶ νά, τί λέει : «Τὸ μυριόφυλλον ἔχει κατὰ στρέμμα δεκαπλασίαν ἀπόδοσιν τοῦ τριφυλλιοῦ καὶ τῶν ἄλλων χόρτων ποὺ χρησιμεύουν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς κτηνοτροφίας. Μὲ τὸν πληθυσμὸν τῶν ἐδωδύμων ζώων ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς θὰ βρεῖ εὐθηνότεραν τροφήν. Ἡ γονιμότης θὰ ἐτακτοποιήσῃ τὴν καλυτέραν θρέψιν». Δηλ. ἄμα θὰ φάμε καλύτερα θὰ γεννοβολάμε περισσότερο κ' ἔτσι καὶ πάλι ὁ φίλος Ἀντρεάδης θὰ βγεῖ προφήτης, καθὼς πάντα.

— Ἀπὸ τὸ ἐρχόμενο φύλλο θ' ἀρχινήσουμε νὰ σᾶς δίνουμε καὶ Δοστογιέφσκη Ἡ Δα Ἰουλία II. Δημητριάδη, ἡ ἀδερφή τοῦ Ρήγα Γκόλφη, ποὺ στόλισε τὸ «Νουμᾶ» τοῦ 911 μὲ τὸ «Ρολόι» τοῦ Τουργκένιεφ, μεταφράζει τώρα γιὰ τὸ «Νουμᾶ» κομμάτια ἀπὸ τὸ πύθ δυνατό ἔργο τοῦ μεγάλου Ρώσου συγγραφέα.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

ΞΑΚΟΛΟΥΘΕΙ ακόμα ή συζήτηση για τὸ ἄρθρο τοῦ Βρούτου «Τιμὴ καὶ ἀνάθεμα» ποὺ δημοσιεύτηκε στὸν προπερασμένο «Νουμᾶ». Ὁ Δικηγόρικὸς σύλλογος ἔστειλε καὶ μᾶς ζήτησε φύλλα καὶ διαβάστηκε τούτη τὴ φορὰ ὁ «Νουμᾶς» ἀπὸ ἀθρώπους ποὺ δὲν τὸν εἶχανε πιάσει ποτὲ στὸ χέρι, ποὺ δὲν εἶχανε πιάσει ποτὲ βιβλίον γραμμένο στὴ δημοτική. Ἀκόμα καὶ χτές ἤρθανε στὸ γραφεῖο μερικοὶ ἀθρώποι ἄγνωστοί μας καὶ μᾶς ζήτησαν τὸ φύλλον. Τόση βαθιὰ αἴτηση ἔκαμε τὸ ἄρθρο τοῦ Βρούτου.

Δυστυχῶς ὅλοι δὲν τὸ νιώσανε τὸ ἄρθρο, δὲ νιώσανε τὸ γιατί γράφτηκε. Καὶ πιστέψανε, οἱ ἀπελέςτεροι, πὼς γράφτηκε μόνο καὶ μόνο... ἀπὸ λόγους προσωπικούς, γιὰ ν' ἀντιπολιτευτεῖ τὸ Βενιζέλο! Ἐνας μάλιστα, δικηγόρος κιάλας, εἶχε τὴν εἰλικρίνεια καὶ νὰ μᾶς τὸ πῆ:

— Ἐγὼ εἶμαι φαυλοκράτης, φίλε μου, καὶ ἔχω τίς ἴδιες ἰδέες μὲ τὸ Βρούτο!

Μπαρεῖ. Ὁ Βρούτος ὅμως, τὸν βεβαιώνουμε τὸν κ. δικηγόρο μὲ τὸν πιὸ ἐπίσημο τρόπο, δὲν ἔχει καθόλου τίς ἴδιες ἰδέες μὲ τὴν ἀφεντιά του καὶ τὸ ἄρθρο τὸ γράψε ἔχι ὡς ἐχθρός, μὰ ὡς φίλος τοῦ Βενιζέλου, ὡς φίλος ἀληθινὸς ποὺ τὸ θεωρεῖ χρέος του νὰ λέει στὸ φίλο του τὴν ἀλήθεια.

Η «ΑΚΡΟΠΟΛΗ» τῶν 15. 1. 913 ξανατύπωσε στὴ δευτέρα σελίδα τους ἀλάκκιρο σχεδὸν τὸ ἄρθρο τοῦ Λυδοῦ Ποδαβροῦ, «Ἀνάλογα μὲ τίς ἑστίσεις», ποὺ δημοσιεύτηκε στὸν περασμένο «Νουμᾶ». Ἡ «Ἀκρόπολη» τὸ ἄρθρο τοῦ συνεργάτη μας τὸ χαρακτηρίζει «ἐνδιαφέρον ἄρθρον ἀνδρὸς ἐγκύφαντος εἰς τὴν ἐθνικὴν ἱστορίαν τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῶν τελευταίων αἰώνων». Κι ἀληθινὰ ὁ Λυδοῦ Ποδαβρὸς καὶ μ' αὐτὸ τὸ ἄρθρο καὶ μὲ τὰλλα του ἄρθρα τὰ πολιτικὰ ποὺ δημοσίεψε στὸ «Νουμᾶ» (μὴν ξεχνᾶτε τὸ προφητικὸ του «Στρατὸ μὰ καὶ συμμάχους» καὶ τὸ προτελευταῖο του «Μοίρασμα κτλ.) ἀπέδειξε πὼς κατέχει ὅσο λίγοι τὰ τέτα ζητήματα καὶ κρίνει πάντοτε σωστὰ καὶ στοχαστικά. Ὁ Λυδοῦ Ποδαβρὸς εἶναι ἀπὸ τοὺς παλιότερους συνεργάτες τοῦ «Νουμᾶ». Στὰ πρῶτα χρόνια ὑπέγραφε, ἂν καὶ φοιτητὴς, τὰ ἄρθρα του μὲ τὸν ὄνομά του. Τώρα εἶναι Σκαλάρχης καὶ τὸ καινούριον Σύνταγμα τὸν ἀναγκάζει νὰ κρύβεται μὲ ψευτόνομα.

ΕΠΙΤΕΛΟΥΣ βρέθηκε κ' ἕνας χριστιανὸς νὰ

μᾶς πῆ γιατί ἀργεῖ νὰ πέσει τὸ Μπιζάνι. Ὁ βουλευτὴς κ. Θαλῆς Κουτούπης, ποὺ βρίσκεται τώρα στὸ Μπιζάνι, «στὸ κέντρο τῆς παρατάξεως», δημοσιεύει ἕνα ἄρθρο στὴν «Ἀκρόπολη» τῆς περασμένης Κεριακῆς καὶ μᾶς ἀποδείχνει τετραγωνικώτατα πὼς, ἐνῶ οἱ δικοὶ μας πολεμοῦνε κεῖ ἡρωϊκώτατα, τὸ Μπιζάνι ἀργεῖ νὰ πέσει. Μὰ κι ἂν πέσει, λέει, πάλι θὰ χάσομερήσομε λίγο νὰ μποῦμε στὰ Γιάνινα.

Καὶ τὰ λόγια του πρέπει νὰ πιστέψουμε. Ὁταν ἐδῶ κ' ἕνα μῆνα ἤρθε στὴν Ἀθήνα ἀπὸ τὸ στρατόπεδο τῆς Ἡπειροῦς γιὰ λίγες μέρες ὁ κ. Κουτούπης τὸν ἐρωτήσαμε ἂν πέφτει τὸ Μπιζάνι, γιατί οἱ Ἀθηναῖκες φημερίδες κείνες τίς μέρες ὄλο καὶ τό... ρήχγανε.

— Οἱ φημερίδες, μᾶς εἶπε, δὲν ξέρνουν τί γράφουν. Τὸ Μπιζάνι εἶναι τόσο δυνατὰ ὄχυρωμένο, ποὺ γιὰ νὰ πέσει χρειάζεται πολὺς στρατός, πολὺς καιρὸς καὶ πολλὲς θυσίες.

Ἄς τὸ πάρουμε λοιπὸν ἀπόφαση αὐτὸ οἱ ἀνυπόμονοι Ἀθηναῖοι κι ἂς περιμένουμε νὰρθεῖ ἡ ὥρα του καὶ τοῦ Μπιζανιοῦ. Ὁ κ. Κουτούπης μᾶς βεβαιώνει πὼς καὶ μόνο ποὺ κρατάνε τίς θέσες τους οἱ δικοὶ μας εἶναι ἡρωϊσμοὺς ἀπάνταστος.

ΕΝΑΣ φίλος Πειραιώτης, ὁ κ. Νίκος Ἀνα..., μᾶς στέλνει δυὸ τραγουδάκια ποὺ τὰ ταίριαζε, λέει, «κάπως ἀπὸ τὰ σπλάχνα τοῦ λαοῦ καὶ σύμφωνα μὲ τὰ σημερινὰ γεγονότα, καὶ τὰ τραγουδαγε».

I

Νὰ χαμηλώσαν τὰ βουνά, νὰ ψήλωναν οἱ κάμποι
γιὰ νὰβλεπα νὰ Γιάνινα, τὴν παινεμένη χώρα,
πὼς πολεμοῦν οἱ Ἕλληνες μὲ τὸ σπαθὶ στὰ δόντια,
στὰ δόντια σέρνουν τὸ σπαθὶ, στὰ χέρια τὸ ντουφέκι.

II

Νὰ χαμηλώσουν τὰ βουνά, νὰβλεπα στὸ Μπιζάνι
πὼς πολεμοῦν οἱ Ἕλληνες πὼν ὁ Τούρκος δὲν τοὺς φτάνει.
Σὰν τὰ λιοντάρια πολεμοῦν, σὰν τοὺς ἀητούς πετάνε,
τὰ στὰ Γιανιώτικα βουνά τὴ Νίκη χαιρετάνε.

Ὁ φίλος σημειώνει στὸ γράμμα του πὼς τὰ δυὸ αὐτὰ τραγουδάκια τῆς στιγμῆς ἀξιῶν περσότερο ἀπὸ μερικὰ πατριωτικὰ ποὺ φάνηκαν αὐτὲς τίς μέρες στὶς ἐφημερίδες. Σύμφωνα.

ΕΚΟΡΠΙΕΣ ΜΟΛΥΒΙΕΣ

Στὸ Πολύγωνο γυμναζότανε ἕνας λόχος ἀπὸ ἕνα λοχία τῆς Σχολῆς τῶν Ὑπαξιωματικῶν. Φεύγανε αὐτὲς τὶς μέρες γιὰ τὴν Ἠπειρο τὰ παιδιὰ καὶ ἀκούγανε προσεχτικὰ τὶς παραγγελίες πὸ τοὺς ἔδινε ὁ διμοιρίτης τοὺς λοχίας γιὰ νὰ τὶς ἐφαρμόσουνε κατόπιν ὅλες πραχτικὰ πάνου στὰ Τούρκικα κορμιά. Τὰ παιδιὰ μὲ τὶς λεβέντικες κορμισσισαῖες πότε λιγύζανε καὶ πέφτανε κάτω γιὰ νὰ κάνουνε «πυρὰ προμηθῶν» καὶ πότε κάνουνε τεράστια πηδηήματα, ὅταν ἀκούγανε τὸ παράγγελμα. — «Ἄλμα ἐμπρός».

Μόνο ἕνας στρατιώτης στεκότανε σὺν κούτσουρο.

— Δὲ μοῦ λές, τοῦ φωνάζει ὁ λοχίας, ἐσὺ δὲν ἔχεις κάνει καὶ στὸν τούρκικο στρατό;

— Μάλιστα.

— Γι' αὐτὸ μοῦ πήρες καὶ τὸ μαχμουρλίκι τοῦ; ἔλα μορὲ, κουνήσου λίγο, ζωντάνεψε.

Τὰ γυμνάσια ξακολοθεύσανε... Ἕνας ἀνθυπαπιστής διόρθωνε τὰ σφάλματα τῶν στρατιωτῶν.

— «Τὸ χέρι ὑπὸ τὸ κλισιοσκόπιον» καὶ ἄλλες τέτοιες διόρθωσες ἀκούγοῦσαν. Τί στέκεσαι ἐσὺ, σὺν κοκωνίτσα; Μὲ τὸ δεξιὸ μᾶτι μορὲ σκοπεύουνε.

«Ὅλ' αὐτὰ τάκουγε ὁ φουκαρᾶς ὁ στρατιώτης, ποῦχε γυμναστει στὸν Τούρκικο στρατὸ μὲ Γερμανικὸ σύστημα...

«— Αἰντε, ἀκούστε τώρα, παιδιά, πρέπει ὅλοι νὰ πάρετε ἀπ' αὐτὰ τὰ πραγματάκια... δὲ στοιχίζουμε πάνου ἀπὸ μιάμισο δραχμὴ... χωρὶς αὐτὰ δὲν μπορεῖ νὰ κάνει ὁ πολεμιστὴς στὸν πόλεμο.

Κι ἀρχίνησε νὰ ραδιάζει ὁ ἀντισυνταγματάρχης τὰ μικροπράματα, πὸ ἐπρεπε νὰ πάρουν μαζὶ τοὺς οἱ στρατιῶτες πὸ θὰ φεύγανε μεθ' αὐτοῦ. «Μιὰ πεντάρα φανικωμένο μπαμπάκι, μιὰ δεκάρα τοιρότο καὶ μισὴ πήχη χασέ, γιὰτὶ, παιδιά, ἅμα τραυματισθεῖτε νὰ μὴν περιμένετε νάρθουνε οἱ φορεῖς νὰ σᾶς πάρουνε, νὰ κάνετε μόνοι σας ἕναν πρόχειρο ἐπίδησμο γιὰ νὰ μὴν πεθάνετε ἀπὸ τὴν αἰμορραγία. Κινίνο καὶ καθάρσιο. Μιὰ πεντάρα βιλόνες καὶ μιὰ κουδαρίστρα γιὰ νὰ ράβετε τὸ ρούχο σας ἅμα ξεσκίζεται, γιὰτὶ δὲ θὰ ἔχετε κεῖ πέρα μοδίστρες, ἕνα κουτὶ σπέρτα· τελιώνει ἡ μάχη, πηγαίνετε σὲ κᾶνα μέρος πὸ νὰ μὴ σᾶς βλέπει ὁ ἐχθρὸς, ἀνάθετε φωτιά καὶ πυρωνόσαστε ἢ στεγνώνετε τὰ ρούχα σας. Ἕνα μπουκαλάκι μὲ λαδάκι γιὰ νὰ καθαρίζετε τὸ ἐπλο σας, νᾶχει καί... πῶς τὸ λένε, λοχία;

«— Πῶμα!

«— Φελό! φωνάζει ἕνα παιδάκι δεκαχρονίτικο.

«... Νά, ὁ κοκορικός τῶπε! λέει ὁ ἀντισυνταγματάρχης. Πῶμα τῶξερα καὶ γώ.

«— Νὰ πάρετε μιὰ πενταρίτσα ἀλάτι γιὰ τὸ φαῖ σας, — μὴ γελάτε, — στὸν ἀτυχή πόλεμο τοῦ 97 οἱ περισσότεροὶ στρατιῶτες πάθαν ἀπὸ δυσεντερία, γιὰτὶ τρώγανε ἀνάλατο φαγί! ἄ!... Ἕνα σαπούνι, ἕνα χτένι, κάλτσες, καὶ τώρα ἀκούστε τὸ κυριώτερο, νὰ πάρετε κ' ἕνα κομμάτι σκονὶ γιὰ νὰ δένετε τοὺς Τούρκους αἰχμαλώτους», τοὺς εἶπε γελώντας.

Οἱ στρατιῶτες γελᾶσανε κι αὐτοί.

«— Αἰντε, παιδιά, στὸ καλὸ, τραβάτε νὰ ξεπλύνετε τὴ ντροπιά τοῦ 97».

Καὶ δυὸ δάκρυα χοντρά κυλίσανε στὰ μάγουλα τοῦ ἀντισυνταγματάρχου πὸ ἔσερνε στὴ ράχη του μὲ τὸ βᾶρος τῶν χρονῶν καὶ τὸ βᾶρος μιᾶς ντροπῆς.

Ἀνήμερα τὴν Πρωτοχρονιά, στὴν ἀγορὰ τοῦ Ν. Φαλήρου εἶναι μαζεμένοι ἐργάτες σ' ἕνα μπακάλικο καὶ συζητᾶνε πίνοντας γενναῖα ρετσίνατο. Σ' ἕνα ἄλλο τραπέζι εἶναι καθισμένοι μερικοὶ Τούρκοι αἰχμάλωτοι τοῦ Ἀκταίου, ἔχουνε ἀνοίξει μερικὲς μπουτίλιες μπέρα πὸ τοὺς κεράσανε οἱ δικοὶ μας καὶ σιγοπίνουνε. «Ὅλοι τοὺς μ' ἄγριες φάτσες, μὲ χοντρά χαρᾶχτηριστικά.

Μπαίνει ἕνας Τούρκος ἀξιωματικὸς συντροφειμένος ἀπὸ ἕνανε δικὸ μας στρατιώτη, ἀγκαλιασμένοι κ' οἱ δυὸ καὶ τρικλίζοντας ἀπὸ τὸ πολὺ μεθύσι. Σιγοτραγουδᾶνε τὰ κάλαντα «Ἀρχιμηνιά κι ἀρχιχρονιά».

— Τούρκο, Τούρκο, κρ!... κρ!... προγκᾶνε οἱ ἐργάτες.

Γαζον, κέρασε βίνο τὰ παιδιά! φωνάζει ὁ Τούρκος ἀξιωματικὸς κ' ἔρχεται καὶ κάθεται σ' ἕνα τραπέζι δίπλα μου.

— Bon soir!... μοῦ λεί.

— Καλησπέρα...

Γινόμαστε μιὰ παρέα. Τὸν Τούρκο ἀξιωματικὸν τὸν λένε Ἀμτὴ ἐφέντη, εἶναι ἀνθυπολοχαγός, ὑπαπιστής τοῦ Γκαλήπ Πασσά, εἶναι κι αὐτὸς ἀπὸ τοὺς ἀξιωματικὸς πὸ παραδοθήκανε στὴ Θεσσαλονίκη. Λεπτὸς μὲ ὄμορφα μυσίδια, τὰ χέρια του γυναικίσια, μαλακά, ὀλόασπρα, ἀρόζωτα. Μὲ ρωτᾶει ἀν ξέρω Γαλλικά, κι ἀρχίζει νὰ μοῦ μιλάει— μιὰ δικὴ του διάλεχτο Γαλλικά, Ἑλληνικά καὶ Τούρκικα· ἔχει τὴν ἀπαίτηση νὰ προσέχω στὴν κουβέντα, μὰ ἐγὼ δὲν μπορῶ, γιὰτὶ μὲ πεθαίνει ἡ βρώμα τοῦ κρασιού. Μοῦ τριβελᾶει τ' αὐτὰ μ' αὐτὴ τὴν φράση: «Je suis Officier». Καμιά φορὰ ἀνεβαίνει στὴν καρέκλα καὶ

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΣΑΒΑΤΟ

Ίδιοχτήτης: Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΔΡΟΜΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, ἀρ. 4, ΑΘΗΝΑ

Συντρομή χρονιάτικη: Γιά τήν Ἑλλάδα καί τήν Κρήτη δρ. 10. Γιά τὸ ἐξωτερικὸ φρ. χρ. 12,50.—Γιά τις ἐπαρχίες δεχόμεστε καὶ τρίμηνες συντρομές (δρ τὴν τριμηνία).—Κανένας δὲ γράφεται συντρομητὴς ἂν δὲν προπληρώσει τὴν συντρομή του.

20 λεπτά τὸ φύλλο.—Τὰ περασμένα φύλλα πουλιούνται στὸ γραφεῖο μας διπλὴ τιμῆ.

Βρίσκεται στὴν Ἀθήνα σ' ὅλα τὰ κίосκια, καὶ στίς ἐπαρχίες σ' ὅλα τὰ πρακτορεῖα τῶν Ἐφημερίδων.

βγάζει λόγο Τούρκικα, Ἑλληνικά, Γαλλικά, γέρνει πότε δῶθε πότε κείθε κ' εἶμαι ἀναγκασμένος ἐγὼ καὶ ὁ φίλος τοῦ ὁ στρατιώτης νὰ τὸν κρατάμε νὰ μὴν πέσει.

— Je suis officier....

• Κάποιος ἀπὸ τοὺς ἐργάτες τονὲ διακόπτει, ξεστομίζοντας τὴν ἀθάνατη λέξη τοῦ Καμπρών.

Θυμώνει ὁ Ἀμτῆ, τρικλίζει πάνου στὴν καρέκλα, πολεμάει νὰ ξεφύγει ἀπὸ τὰ χέρια μας, γυρίζει στὸν ἐργάτη καὶ τοῦ λέει μὲ κομμένες φράσεις ἀπὸ τὸ μεθύσι.

— Ἐσὺ ντὲν εἶσαι Ροῦσσο, ντὲν εἶσαι Γκραικό, εἶσαι Βούλγκαρο, κ' ἐγκὼ Je suis officier. Γκέλ μπουρντά!... λέει σ' ἕναν Τούρκο στρατιώτη καὶ καταφτάνει ἢ ἐπικουρία. Τὸν καλοπιάνουμε, τοῦ λέμε ὅτι τὸν ἀγαπάνε οἱ Ρωμιοί, ἔρχεται κι ὁ μπακάλης τοῦ μιλάει Τούρκικα, μὰ τίποτα. Ἡ Κεφάλι Τούρκικο ἀκούει ἀπὸ λόγια! Τοῦ λέμε νὰ φύγουμε.

— Γιόκ, μᾶς λέει, βίνο, φέρε, βίνο! λέει τοῦ μπακάλη καὶ ρήχεται στὸ κρασί.

Οἱ ἐργάτες τραγουδάνε τὰ κάλαντα.

Ζήτω τοῦ Βασιλέα μας,
τῆς Ὀλγας τῆς ὁραίας μας.
Ζήτω τοῦ Διαδόχου,
τοῦ μεγάλου μας ἀνθρώπου.
Νὰ μεγαλώσῃ μὲ χαρά,
νὰ πάῃ στὴν Ἁγία Σοφία,
καὶ ἐκεῖ νὰ μεταλάβῃ
μὲ τοὺς Τούρκους νὰ τὰ βάλῃ.

Τὸ λένε γιὰ νὰ φουρκίσουνε τὸν Ἀμτῆ· ὁ Ἀμτῆς εἶναι γυρμένος πάνου στὸ τραπέζι καὶ κοιμάται.

— Σωπάτε, βρε παιδιά, λέει ὁ στρατιώτης γιὰτὶ ὄνειρεύεται τὴν πὼς μπήκε στὴν Ἀθήνα νικητής.

Οἱ ἐργάτες σωπαίνουνε. Ὁ Ἀμτῆς ξακολουθάει τὸν ὕπνο του.

ΠΑΝΟΣ Δ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΤΟΝ ΑΕΙΜΝΗΣΤΟΝ ΗΡΩΑ

ΔΑΥΡΕΝΤΙΟ ΜΑΒΙΛΗ

Ὁ ψυχὴ ἀπ' ἐγεννήθης
Ἀπ' τοῦ Πλάστη τὴν πνοὴ
Καὶ τοὺς κόσμους ἐκεῖ ἀρνήθης
Γιὰ τὴν πρόσκαιρη ζωῆ.

Ὅπως εἶσουν ἀγνή Θεία
Ἀπ' ἀθάνατη τροφή,
Ἦλη διάλεξες κι ὁμοία
Ἐπλάσες καὶ τὴ μορφῆ

Μέσα ἔθρεψες στὰ στήθη,
Μιὰ ἡρωϊκὴ καρδιά,
Ποῦ ποτὲ δὲν ἐφοβήθη
Τοῦ πολέμου τὴ φωτιά.

Ὅπου τύραννος χτυπιάνε
Παληκάρια σὰν θεοῦ,
Κ' ἐκαλοῦσε κεῖ νὰ πάνε
Ἡ Θεὸ Ἐλευθερία.

Πρῶτος τ' ἄρματα φοροῦσες
Πανοπλία τὴ βαρειά,
Καὶ στὰ μέρη κεῖ πετοῦσες
Ποῦ τὰ πλάκωνε ἢ σκλαβιά.

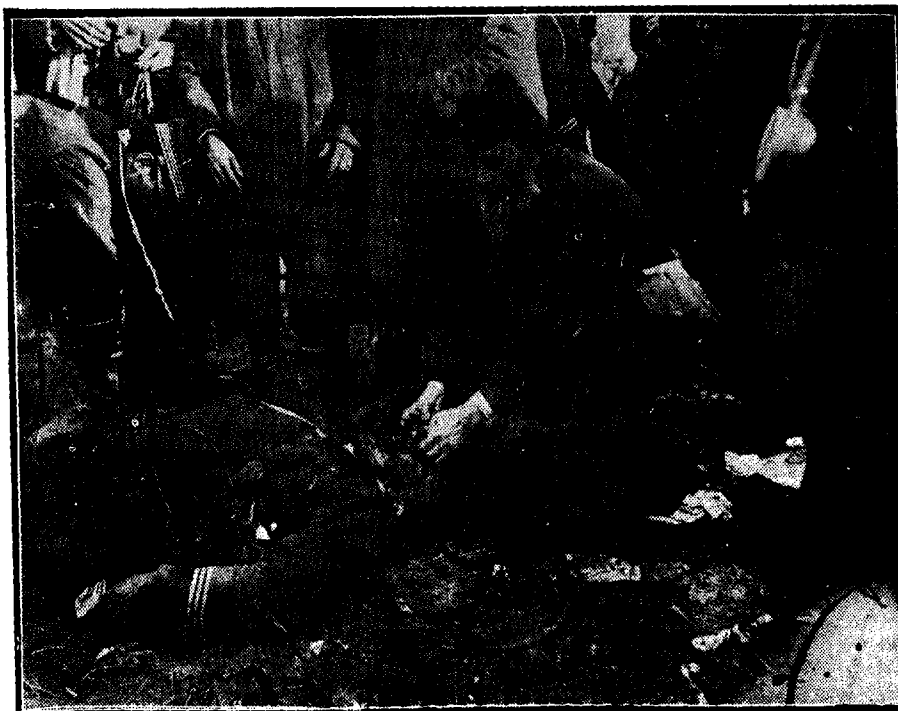
Ἐπεσε τ' ἀνδρεῖο σῶμμα
Καὶ τὸ αἶμα ἀπ' τὴν πληγή,
Πότις ἄγιασε τὸ χῶμα
Τῆς Ἡπείρου κεῖ τὴ γῆ.

Τώρα ἢ Δόξα σὲ προσμένει,
Μὲ στεφάνι φωτεινὸ,
Ἐκεῖ ἀθάνατο νὰ μένη
Ἀφθαρτο, παντοτεινὸ.

Καὶ τὸ Ἔθνος σου τὴ μνήμη
Θάξῃ πάντα λατρευτή,
Καὶ αἰώνια θὰ μένη
Τοῦ Ἡρώα καὶ Ποιητῆ.

Κέρκυρα

ΣΠΥΡΟΣ Ι. ΠΕΡΟΥΔΗΣ

Ο ΜΑΒΙΩΗΣ ΝΕΚΡΟΣ

Ἡ φωτογραφία πάρθηκε ἀπὸ τὸν κ. Δ. Μακρῆ, Γαριβαλδινὸ ἐπιλοχία, στὸ κλησιδάκι τοῦ Δρίσκου ὅπου μεταφέρθηκε ὁ Μαβίλης ἐτοιμοθάνατος, τὴ στιγμὴ ποῦ ὁ παπαφώτης (Φώτιος Πάντος) τοῦ κλείνει τὰ μάτια καὶ ὁ στρατιωτικὸς γιατρὸς Βριώνης τοῦ ψάχνει τὶς τσέπες.

ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΤΟΥ ΩΔΕΙΟΥ ΛΩΤΤΝΕΡ

Τὰ Liebeslieder τοῦ Laumer, τραγούδια μὲ ὄλη τὴ χάρις καὶ τὴ ρεαλιστικὴ ἀπλωσύνῃ ποιητῆ ποῦ δὲ διατάζει νὰ ἐκδηλώσει καὶ τὴν πλῆρον ἀφελῆ σκέψη του καὶ ποῦ θυμίζει τόσο πολὺ τὸ Χάινε, δὲ μπορούσαν νὰ βροῦν ἰκανότερο συνθέτη γιὰ τὴ μελοποίησή τους ἀπὸ τὸ χαρακτηριστὰ Brahams, ποῦ πρὶν ἀπ' ὅλα φρόντισε ν' ἀφομοιώσει στὴν ψυχὴ του κείνο ποῦ ἔμελλε νὰ μουσαυρήσει, νὰ τὸ νοιώσει βαθειά, πολὺ βαθειά, νὰ τὸ κάνει δικό του κ' ἔτσι νὰ παρουσιάσει κάτι σφιχτό, ἁρμονικὸ καὶ τέλειο.

Καὶ εἴταν αὐτὸ τὸ κυριώτερο σημεῖο τῆς Συναυλίας ποῦ τὸ προπερασμένο Σάββατο δόθηκε στὸ Ὁδεῖο Λόττνερ.

Ἐξὸν ἀπὸ τὰ μέρη ποῦ μὲ περισσὴν τέχνη τραγούδησε ὁ βαρύτονος κ. Ἀγγελόπουλος ἀπὸ τὸ δυνατὸν ὁρατόριο τοῦ Μένδελσον, τὸν «Προφήτην Ἡλία», ἔργο ἄξιο τοῦ Bach καὶ τοῦ Händel ποῦ τὶς ἀρχές του γιὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴ μουσικὴ θέλησε νὰ συνεχίσει ὁ συνθέτης του, ἔργο ποῦ μπορεῖ νὰ σοῦ χαρίσει μιὰν ἐξαιρετικὴ συγκίνηση, νὰ σὲ μουσταγωγίσει, καὶ νὰ σὲ κάνει νὰ σκεφτεῖς μὲ κατάνυξη ὅ,τι σὲ ἄλλες στιγμὲς πιθανὸ νὰ θεω-

ρεῖς ταπεινὸ καὶ ἀνάξιο, καὶ ὅλα τὰ ἄλλα ὠδικὰ ἔργα τῆς μιχτῆς χορωδίας ἀποδόθηκαν μὲ τόσην ἀκρίβεια ποῦ φανταζόμενοι τοὺς ἀγῶνες καὶ τὶς θυσίες τοῦ καθηγητῆ κ. Μπέμμερ ποῦ κατώρθωσε νὰ κάνει τοὺς μαθητὲς του ἰκανοὺς γιὰ τὴν ἐχτέλεση τέτοιων ἔργων, νὰ μὴ μπορούμε νὰ μὴν ἐκδηλώσουμε τὸ δίκαιο θαυμασμὸ μας καὶ νὰ μὴ συχαροῦμε θερμά.

Ἰδιαιτέρα πρέπει νὰ σημειωθεῖ ἡ «Τριγάνικη Ζωὴ» τοῦ Schumann, ἔργο ζηλευτὸ γιὰ τὴ συνθετικὴ του δύναμη καὶ τὴν τέχνη. Τὸ ὄνομα τοῦ ποιητῆ μόνο δὲν ἔκαναν καλὰ νὰ μᾶς κρύψουν. Ὅ,τι καὶ νᾶναι, εἴτε μὲς στὴν πλειάδα τῶν δοξασμένων ἂν βρισκεται, εἴτε μαζὶ μὲ κείνους ποῦ δὲ μπορούσαν νὰ σκίσουν τὸ κρέπι τῆς ἀφάνειας καὶ νὰ ξεχίσουν τὰ φωτεινὰ κύματα καὶ τὴ μουσικὴ πλημμύρα τῆς ψυχῆς τους πεθαίνοντας ἀγνωστοί, δὲ μᾶς ἐνδιαφέρει. Φτάνει πὼς εἴταν δυνατό. Ἄν μάλιστα εἶναι ἀπὸ τοὺς δευτέρους ἔχουμε ἕνα λόγο περισσότερο νὰν τὸν θαυμάζουμε. Ἡ προχθεσινὴ τέλος Συναυλία τοῦ Ὁδείου Λόττνερ ἂν δὲν ἔκανε τὸν προσορισμὸ τῆς ὥς ἐσπερίδα ποῦ δίνεται γιὰ πατριωτικὸ σκοπὸ—πράγμα ποῦ ἐξαρτᾶται τόσο ἀπὸ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ καινοῦ γιὰ συναυλίες ποῦ δίνονται γιὰ τέτοιους σκοποὺς στὶς σημερινὲς περιστάσεις, ὅσο καὶ

ἀπὸ τῆ φιλομουσία του—πάντα ὡς ἐσπερίδα ποῦ δίνε-
ται γιὰ νὰ χαρίσει μὴν αἰσθητικὴν ἀπόλαυση καὶ
μερικὲς εὐχάριστες καὶ ἐξαιρετικὰς στιγμὰς στοὺς λί-
γους ἐκείνους ποὺ πηγαίνουν ἀπὸ τὴν ἀνάγκη μὲς
ψυχικῆς ἡδονῆς, ἐπέτυχε καὶ αὐτὸ εἶναι παραπολύ.

Α. ΚΟΥΚ.

ΣΟΝΕΤΑ

ΑΦΙΕΡΩΣΗ

Πέτα, Ἀγάπη, σὺ οὐράνια καὶ χαιρέτα
τὴ μάνα μου καὶ δείχ' τῆς τὰ φτωχὰ μου
τοῦτα τραγούδια κ' ἔπειτα ἐδῶ χάρου
βλογημένα, ἀπ' αὐτὴν ξανάφερέ τα·
Μ' ἔνα χαμόγελό τῆς, χρύσονέ τα,
καὶ σὰν πετράδια ἀτόφωτα, σὰν ἄμμου
χρυσοῦ κλονιά, χαρὲς καὶ βάσινά μου
θὰ γυαλίσουν μὲς στ' ἄτεχνα σονέττα.
Σὰν ἀλκυόνα, Ἀγάπη, μὲ φτεροῦγες
ἀπλωμένες διαβαίνεις ἰριδένια
κατάστρωτες μὲ φῶς ἀνέρες ροῦγες.
Στῆς ζωῆς τᾶγριο πέλαο νεραϊδένια
χαρίζεις καλοσύνη, ὄθε φολιαξείς,
καὶ μ' ὄνειρα οὐρανοῦ τὸ ἀσπρογαλιάζεις.

ΑΜΙΛΗΤΑ

Ποτάμι τρέχει ἡ Ἀγάπη καὶ ὅσο τρέχει
πληθαίνει καὶ στ' ὀλόγλυκό τῆς αἶμα
δείχνει τῆς εὐτυχίας τὸ οὐράνιο ψέμα
καὶ ὁ δρόμος τῆς, θαρρεῖς, σωμὸ δὲν ἔχει.
Μὰ μπροστά τῆς χωρὶς νὰ τὸ παντέχη
τοῦ πόνου ἡ πικροβίλασσα στὸ βλέμμα
ἀπλόνεται γεμάτη δάκρυα κ' αἶμα
καὶ τὰ πάντα ρουφάει, τὰ πάντα βρέχει.
Χρυσομίνα, ἐμαράθηκαν τὰ φύλλα
καὶ χειμῶνας πλακώνει· σὲ θαρῶ
κατάματα μὲ τρόμον ἀνατριχίλα.
Καὶ σέναν' ἀλαριάζεται τὸ πρᾶο
ἄρρωστο ἀνάβλεμά σου, σὰ νὰ ἐρώτα·
θὰ χαροῦμε ἄλλην ἀνοιχτὴ σὰν πρῶτα ;

ΙΑΚΩΒΟΣ ΠΟΥΛΛΑΣ

Στὴν κορφῇ τῆς ζωῆς, ὅπου ροδίζει
τῆς Λεωτέριας ἀμόλευτος ἄγεραι
καὶ σὰν ἦχος ἀθάνατης φλογέρας
ἡ ποίηση, ἀηδόνι θεῖο, καλοκαρδίζει,
ἄσκησες διαμαντένιο μετερίζι
καὶ στὴ μέση, ὀμορφύς θάμα καὶ τέρας,
ναὸ τῆς Μεγαλόφυχης Μητέρας·
ἔστησες ποῦ σὰν ἥλιος πορφυρίζει.
Ποτὲ στ' ἀραχνιασμένο βάραθρ', ὅπου
μὲς τὴ μούχλα καὶ μὲς τὴ φαρμακίλα,

ὀχιὲς κλωσσούν οἱ κἀκητες τ' ἀθρόπου,
ποτὲ δὲν ἐκατέβηκες κ' ἐκύλα
ἢ φωνὴ σου βροντὴ κ' ἔκαιε σὰ φλόγα
τοὺς πονηροὺς - μὰ τοὺς καλοὺς εὐλόγα.

ΧΑΡΡΙΣ

Χερουβικῆς χαρᾶς χρυσὸς ἀθέρας
σὲ φλόγισε πατώντας τῆς Ἰλπίρου
τὸ χῶμα, σὰ στὴν πλατωσιά τοῦ ἀλείρου
Νῆστραφτε ἀπὸ τὸ - ἐν τούτῳ νίκα—ὁ αἰθέρας.
Καὶ σὰ σὲ λάμψη παρουσίας δευτέρας
μ' ἀποκαλυπτικοῦ ἀγαλλίαση ὄνειρου
νᾶβλεπες στὸ βυθὸ τοῦ Ἰαμπονήρου
νὰ γκρεμιστῇ ἡ Τουρκιά, τὸ ἀνίερο τέρας.
Καὶ σὲ λόγου σου τότε ἔκαμες τάμα
νὰ φτάσης ὅπου αὐτὸς μόνος ξαμόνει
ποῦναι ποιητῆς καὶ μάρτυρας ἀντόμα.
Τοῦ Ἀπόλλωνα ὄχι ἡ χάρις, ἡ δόξα μόνη
σοῦ λειπε τοῦ θανάτου - κ' ἔνα βόλι
σ' ἔστειλ' ἦρωα στὸ ἡλυσίο περιβόλι.

1897

ΝΙΚΟΣ ΚΟΓΕΒΙΝΑΣ

Κι ἂν εἶναι ἄλλη ζωὴ, θάιναι γιὰ σένα
ὁ ἀθέρας τουτηνῆς· βαθεῖα γαλήνη
σιωπῆς παντοτεινῆς θὰ μεγαλύνῃ
τὰ πλήθια μάγια σμίγοντάς σ' ἔνα
θεράπειο θεϊκό· τὴ μιά παρθένα
ποῦ ἐφίλησες κι ὁ πόθος σου τὴν κρίνει,
τὰ πέντε σὰς παιδιὰ ποῦ, γῆινοὶ κρίνοι,
ἀνθοῦν κι ἀλλοιῶς σοῦ μοιάζει τὸ καθένα
πεντάμορφο, καὶ τᾶδολο τῆς Γνώσης
ἀνάμα καὶ τὴ φάτιση τοῦ ὠραίου
κι ὅσα δάκρυα φτωχῶν ἔχει στεγνώσης
καί, μὲ τὴ λάβρα τᾶξιου Κερκυραίου
γιὰ τοῦ νησιῦ σου τὴν εὐδαιμονία,
γιὰ τὸ Γέναι, τὴν ἔνθεη μαγία.

ΑΛΚΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

(Τοῦ Πατέρα του)

Γιατί δὲν τὸν φαντάζεσαι ποῦ ἀνέβη
νὰ ψάλλῃ σ' ἄλλη γῆ μ' ἀγγέλου λύρα
τὸ τραγούδι, τρισευγενῆ σου κλήρα,
ποῦ τ' ἄχτια κάθε ζήσης εἰρηνεῖαι ;
Σ' ὄλο τ' ἄπειρο μ' ἄγρια βουσιλεύει
Μέδουσας κεφαλὴ πᾶνο·τλη Μοῖρα·
στῆς πίκρας τὴν πεντάμορφη πλημμύρα
μόνη ἢ ὀμορφιά γιὰ λίγο ἀντιπλαίβει.
Καὶ - ὦ μυστήριε καλῶς διαβαίνει ἀπ' ἄστρα
σ' ἄστρα φῶς, ζέστα, δύναμη μαγνήτη.
μὲς στὴ μενεξεδένια οὐράνια ἄστρα,
μὲ μάτια τῆς ψυχῆς, σ' ἄλλο πλανήτη
νὰ κατεβαίνῃ φεγγοστάλαχτ' εἶδα
Γιατί τὸν κλαῖς ;) σὰν ἀρμονίας ἀχτίδα.

Α. ΜΑΒΙΑΗΣ

ΑΠΟ ΤΑ ΜΩΣΑΪΚΑ

Τ Α Τ Α Μ Α Τ Α

(ΕΠΙΜΝΗΜΟΣΥΝΟ)

Στὸ νέο τῆς Νίκης τὸ Ναῶ,
Ποῦ ἀκοίμητη τοῦ Νοῦ ἡ λαμπάδα,
Τόνη φωτᾶει,
Θωρῶ Παρθένο τὴν Ἑλλάδα,
Μονάριβό της τὸ Λαῶ
Στὴν ἄγκαλιά της νὰ κρατᾶει.

Καὶ στὴν εἰκόνα της μπροστά,
Μὲ τὴν αἰμάτινη πορφύρα,
Τάματα χίλια:
Μυρόβλητα ἡρώων ὀστά,
Ματάκια ἀφίλητα καὶ χεῖλια,
Καὶ ἀπάνου ἀπάνου, χωριστά,
Χρυσὴ τοῦ **Κερκυραίου** τὴ λύρα.

Σπύτσος 1912

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΕΡΓΙΑΛΙΤΗΣ

 Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

ΤΑΔΕ ΛΕΕΙ ΝΟΡΝΤΑΟΥ...

Φίλε «Νουμά»,

Στοὺς φόβους ποὺ ἐκφράζει ὁ κ. Βροῦτος στὸ ὑπέροχο ἄρθρο του «Τιμὴ καὶ Ἀνάθεμα» («Νουμάς» ἀριθ. 497, σελ. 1), ἔρχεται νὰπαντήσῃ καθυστοχαστικά καὶ ἱκανοποιητικά γιὰ μᾶς τοὺς Ἑλληνας ὁ Μᾶξ Νορντάου. Ἴδου καὶ τὰ σχετικὰ λόγια του παρεμένα ἀπὸ τὴν «Ἐφημερίδα» (22 Ἰανουαρίου, Τρίτη ἐκδοση, σελ. 2 «Μία συνομιλία μετὰ τοῦ Μᾶξ Νορδάου»).

— «..... Εἶναι βεβαίως λυπηρόν, λέγει ὁ Νορντάου, ὅτι χιλιάδες τινὲς Ἑλλήνων θὰ προσαρτηθῶσιν εἰς τὴν Βουλγαρίαν, ἀλλ' ἢ προσάρησις θὰ εἶναι προσωρινή, διότι, ἢ πάλη τῶν μελλόντων νὰ προσαρτηθῶσιν εἰς τὴν Βουλγαρίαν Ἑλληνικῶν πληθυσμῶν δὲν θὰ διεξάγεται εἰς τὸ ἐξῆς διὰ τῆς μχαίρας, ἀλλὰ διὰ τῆς φιλολογίας τῆς Ἑλληνικῆς, τῆς γεωργίας, τοῦ ἐμπορίου, τοῦ πνεύματος τοῦ Ἑλληνικοῦ. Καὶ πάλη διεξαγομένη διὰ τῶν δ-πλων αὐτῶν θὰ κλίη ὑπὲρ τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

«Τὸ Ἑλληνικὸν ζήτημα ἰδὲν ἐλύθη εἰσέτι. Πρὸς πραγματοποιήσιν τῶν ἐνείρων τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἀπαιτεῖται ἀκόμη δλόκληρος αἰὼν. Ὁ σημερινὸς πό-

λεμος ἐπραγματοποίησε μέρος μόνον αὐτῶν. Οἱ μέλλοντες θὰ ἐργασθῶσιν ὑπὲρ τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ ὄχι ὑπὲρ τῶν Βουλγάρων».

Κι ὅταν τὸν ρωτᾶνε ἂν πιστεύῃ ὅτι ἡ Βαλκανική συμμαχία θὰ διαρκέσῃ πολὺ, ὁ Νορντάου ἀπαντᾷ στρογγυλὰ καὶ ἀπερίφραστα:

— «Οὐδέποτε. Ἡ συμμαχία τῆς Ἑλλάδος μετὰ τῆς Βουλγαρίας ὑπῆρξεν ἀναγκαῖον κακόν. Εὐθὺς μετὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς εἰρήνης καὶ τὴν διανομὴν τῶν καταληφθεισῶν χωρῶν, ὁ φυσικὸς σύμμαχος τῆς Ἑλλάδος εἶναι ἡ Τουρκία καὶ ἡ Τριπλὴ συμμαχία, ὅπως δυνηθῆ νὰ παλαίσῃ τελεσφόρως κατὰ τοῦ Σλαυῖσμοῦ».

Τάδε λέγει Νορντάου. Μιὰ γνώμη κι αὐτὴ ποὺ ἀξίζει νὰ τὴν προσέξῃ κανεὶς, ἀφοῦ ἄλλωστε συνταιριάζεται τόσο ἀρμονικὰ μὲ τὶς ἐνδόμυχες σκέψεις κάθε διανοουμένου Ρωμοῦ.

Μὲ φιλίᾳ

ΕΝΑΣ ΡΩΜΙΟΣ

 ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

Ἐπειδὴ μερικοὶ φίλοι ἀπὸ τὴν Τουρκίᾳ μᾶς ζητήσανε τὸ φύλλο, θὰ στείλουμε τὸ σημερινὸ φύλλο σὲ ὅλους τοὺς συντρομητάδες μας τῆς Τουρκίας, ἔτσι δοκιμαστικά. Ὅσοι τὸ λάβουνε καὶ θέλουνε νὰν τοὺς στείλουμε καὶ τὰ περασμένα φύλλα, ἀπὸ τότε δηλ. ποὺ ἀρχίνησε ὁ πόλεμος, ἄς μᾶς στείλουν ἓνα δελετάρι, δίνοντάς μας μιὰ σίγουρη ἀντρέσα, κι ἀμέσως θὰν τοὺςτὰ στείλουμε. Οἱ ἄλλοι, ὅσοι δηλ. δὲ μᾶς γράψουνε, θὰν τὰ λάβουν τὰ φύλλα ἅμα τελιώσει ὁ πόλεμος.

κ.Μιχ. Παπαδ Μυτιλήνη. Λάβαμε τὴ συντρομὴ κ' εὐχαριστοῦμε. Τὰ φύλλα τὰ στείλαμε.—κ.Ν. Α. Πειραιᾶ. Θὰ ξετάσουμε γιὰ τὰ δημ. τραγ. κι ἂν εἶναι ἀνέκδοτα θὰν τὰ δημοσιεύσουμε. Ὅσο γιὰ τὸ ἄρθρο, μελέτησε πρῶτα τὰ βιβλία ποὺ λὲς πὼς δὲ μελέτησες, ξέτασε κάπως προσεχτικώτερα καὶ συστηματικώτερα τὸ ζήτημα, καὶ θὰ ιδεῖς πὼς δὲν ἔχεις δίκιο σὲ πολλὰ. Ὅλες τὶς ἀπορίες σοῦ τὶς λύει ὁ Ψυχάρης στὴν «Ἀπολογία» του. Ἀξίζει νὰν τὴ φυλλομετρήσεις κι αὐτὴ πρὶν καταπιαστῆς ἓνα τόσο μεγάλο ζήτημα.—Γράγκο Γραϊκό. Βλέπεις, τὸ δημοσιεύουμε τὸ ἄρθρο σου. Μιὰ κι ὁ «Νουμάς» εἶναι λεύτερο βήμα, δὲ διαφέρνεται γιὰ τὶς ὑπογραφές, γνωστὲς ἢ ἄγνωστες, μὰ μοναχὰ γιὰ τὴν οὐσία. Αὐτὴ τὴν ταχτικὴ κρατᾶει ἀπὸ τότε ποὺβγαλε τὸ πρῶτο φύλλο του.—κ. Ν. Σαντ. Πόλη. Λάβαμε τὴ συντρομὴ καὶ στείλαμε τὰ φύλλα. Τὸ ποίημα θὰ δημοσιευτεῖ στὸ ἐρχόμενο φύλλο γιὰτὶ τὸ λάβαμε ἀργά.—κ. Δ Σαγατ. Βόλος. Λάβαμε τὴ συντρομὴ κ' εὐχαριστοῦμε.—κ. Γ. Περγ. Σπύτσος. Εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ ποιήματα ὅθι τυπωθῶνε καὶ τἄλλα στὸ ἐρχόμενὸ φύλλο.

ΕΝΑ ΣΗΜΑΔΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Πηγαίνετε να επισκεφτείτε, έτσι για γούστο, μη μοναχά φορά, ένα μαγαζί περίεργο, γωνιακό, στην δδδ Προαστείου και Φειδίου αριθ. 24. Απόξω θάν τὸ πάρετε γιὰ φαρμακείο· ἄμα μπείτε μέσα θὰ νομίσετε πὼς βρισκόσαστε σ' ἓνα — ξέρω καὶ γώ! — ἀρωματοπωλεῖο — κι ἔμωσ εἶναι μπακάλικο... Κι ἄμα ἀποφασίσετε νὰ ψωνίσετε κάτι, θὰ σταυροκοπηθεῖτε. Τόσο καθαρὰ, καλοζυγισμένα καὶ μὲ καλοσυνειδη- τές τιμές θάν τὰ βρεῖτε ἔλα τὰ πράματα. Τὰ παιδάκια σας τὰ μικρὰ νὰ στείλετε, τὴ δούλα σας, στὸ λαιμο- δέτη τοῦ σκυλιοῦ σας νὰ καρφώσετε μὴ σημείωση, μὲ τὸ τηλέφωνο ἀκόμα νὰ κάμετε τὴν παραγγελία σας (ἀριθ. τηλεφώνου 762), τὸ ἴδιο εἶναι σὰ νὰ πά- τε σεῖς μοναχός σας νὰ ψωνίσετε. Δὲ θὰ σὰς γελά- σουνε στὸ ζῆγι, δὲ θὰ σὰς πάρουν περισσότερα. Μ' ἄλλα λόγια ἀπὸ τὸ περίεργο αὐτὸ κατάστημα ἔχει ἐξοριστεῖ δλωσιδιόλου ἢ μπακαλοσύνη. Ὅλ' ἀστρά- φτουν ἐκεῖ μέσα. Ὅλα τὰ πράματα τοποθετημένα σὲ βιτρίνες, ἔλα σκεπασμένα μὲ γυάλινα σκεπάσματα, ἔλα μὲ τάξη καὶ μ' ἕμορφα βάλμένα, πὸ ὑποβά- λουν τὴν ἐμπιστοσύνη. Καὶ στὸν πάγκο δυὸ κορί- τσια περιποιητικὰ, γελαστά, πρόθυμα, ἢ Πόπη καὶ ἢ Μαριάνθη, θὰ σὰς πακετάρουν τὰ πράματά σας, σὰ νᾶναι δαντέλες καὶ μεταξωτά.

Ἰδρυτὴς καὶ ἰδιοκτήτης τοῦ περιέργου αὐτοῦ μαγαζιοῦ εἶναι ὁ κ. Δ. Σακάρραφος. Δικηγόρος, πα- ρακαλῶ, καὶ ἄλλοτε ὑπάλληλος σὲ Τράπεζα. Κ' ἔ- γινε μπακάλης ἀπὸ ἔριστα στὸ ἐπάγγελμα — ναί, ἀπὸ ἔρωτα. Πῆγε στὴν Ἰταλία καὶ μελέτησε πὼς καθαρῖζον' τὰ λάδια. Κι ἀνοῖξε πέρσι ἓνα μαγαζάκι στὴν δδδ Προαστείου πὸ πουλοῦσε λάδια κι ἄλλα ντόπια προϊόντα. Φέτο τὸ μαγαζάκι μεγάλωσε κ' ἔ- γινε μαγαζί, ἀπὸ τὰ πρῶτα τῆς Ἀθήνας. Τὸ μα- γαζί αὐτὸ ἔχουμε χρέος νὰν τὸ ὑποστηρίξουμε ὅλοι ὅσοι ἐνδιαφερόμαστε καὶ γιὰ τὴν τσέπη μας καὶ γιὰ τὸν τόπο μας — ὅσοι δηλ. νιώθουμε βαθιὰ πὼς ἓνας τόπος δὲ λογαριάζεται πολιτισμένος μόνο γιὰ τ' ἀρ- χαῖα του μνημεῖα καὶ γιὰ τὰ καλλιμάρμαρα μέγα- ρά του, μὰ πρῶτα πρῶτα γιὰ τὰ τέτια μαγαζιά πὸ ἐξυπερετοῦν τὶς πρῶτες ἀνάγκες ἐνὸς ἀληθινὰ πο- λιτισμένου ἀνθρώπου.

ΛΟΥΚΟΥΛΟΣ

ΤΟ ΕΓΚΛΗΜΑ ΚΑΙ Η ΤΙΜΩΡΙΑ

Πουλιέται στὴ γραφεῖα μας τέσσερις δραχμὲς (στὸ ἐ- ξωτερικὸ στέλνεται μὲ δρ. 4,50) «ΤΟ ΕΓΚΛΗΜΑ ΚΑΙ Η ΤΙΜΩΡΙΑ» τοῦ Δοστογιέφσκη, μεταφρασμένο ὑπέροχα σὴ δημοτικῇ ἀπὸ τὸν κ. Στέλιο Χαριτάκη. Τὸ βιβλίον εἶναι σὲ δυὸ τόμους σελ. 763 κ' ἔχει τυπωθεῖ στὰ Χανιά.

ΣΤΟΥ "ΝΟΤΜΑ,,

ΤΟ ΓΡΑΦΕΙΟ

ΔΡΟΜΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ 4

πουλιούνται τὰ πλόουθα βιβλία πρὸς ΜΙΑ δραχμὴ τὸ ἔξον ἀπὸ ὅσα εἶναι σημειωμένα μὲ ἄλλες τιμές

Γ. Ν. ΑΒΑΖΟΥ, «Ἡ Ματιά». — «Ἀγκάθια καὶ Τριβέ- λαι» (δηγήματα). — ΧΑΡ. ΑΝΤΡΕΑΔΗ, «Ὁ «Μέγ' Ἀλέξαν- τρος». — ΒΑΡΑΕΝΤΗ, «Δόξα καὶ Ζωή». — ΠΑΙΑ Π. ΒΟΥ- ΤΙΕΡΙΔΗ, «Ἀδάνης καὶ Χλόη» τοῦ Λέγγου. μεταφρ.). — «Τίμωνας ὁ Μισάνθρωπος» τοῦ Λουκιανῶ (μετάφρ. λ. 50). | «Ὁ Προσκυνητής». — ΡΗΓΑ ΓΚΟΛΦΗ, «Τὰ Τραγῶδια τοῦ Ἀπρίλη» (δρ. 2). — Π. Σ. ΔΕΒΑΤΑ «Στοχασμοὶ περὶ τῆς ἀνατροφῆς τῶν παιδιῶν μας» (λ. 50). — «Γιὰ τὴν Πα- τριδα — Ἡ καρδιά τῆς Βασιλοπούλας» (δρ. 3,50). — «Παρα- μῦθι δίχως ὄνομα» (δρ. 3,50). — «Τὸν καιρὸ τοῦ Βουλγαρο- κτόνου» (τόμοι 2, δρ. 4,50). — ΕΙΡΗΝΗΣ ΔΕΝΤΡΙΝΟΥ «Ἀπὸ τὸν Κόσμο τοῦ Σαλονισῶ». ΑΡΓΥΡΗ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗ «Φυλλάδες τοῦ Γεροζήμου». — ΓΙΑΝΝΗ Κ. ΖΕΡΒΟΥ, «Νη- τιώτικα Τραγῶδια». — Κ. ΘΕΟΤΟΚΗ, «Τὰ Γεωργικὰ τοῦ Βεργίλιου» (λ. 50). — «Σακούνταλα» τοῦ Καλλιμάχα (δρ. 1). — ΔΑ, «Σαροθράκη» δρ. 2). — Θ. ΚΑΤΡΑΝΑΝΗ, «Τὰ Τραγῶδια τοῦ Στρατιώτη» (λ. 10). — ΑΝΤΩΝΗ Κ. ΛΕ- ΚΟΠΟΥΛΟΥ, «Τὸ Βισλί». — ΑΛΕΞ. ΜΑΡΦΟΥΤΖΟΓΛΟΥ «De Profundis» τοῦ O. Wilde (δρ. 2). — ΚΩΣΤΑ ΠΑΡΟΡΙΤΗ «Ἠγ. τοῦ Δελίνου» (δρ. 2). «Οἱ νεκροὶ τῆς ζωῆς» (δρ. 2). «Στὸ Ἄλμπουρο» (δρ. 2). — ΑΛΕΞ. ΠΑΛΛΗ, «Ὁ ἔμπορος τῆς Βενετίας» (Β' ἐκδοσι). — ΑΛΕΞΑΝΤΡΑΣ ΠΑΝΑΜΟ- ΣΚΟΥ, «Ἀθρώπινος Μηχανισμός». — ΣΤΕΦ. ΡΑΜΑ, «Τὰ Παλιὰ καὶ τὰ Καινούργια». — ΖΗΣΙΜΟΥ ΣΙΔΕΡΗ, «Ὁ Αἴας» τοῦ Σοφοκλή (μετάφρ.). — ΠΑΙΑ ΣΤΑΥΡΟΥ, «Πλου- τάρχου: Περὶ Παίδων Ἀγωγῆς» (μετάφρ.). — ΓΙΑΝΝΗ ΣΤΕΦΑΝΗ, «Μπομπουκία». — Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ (δράματα): «Ζωντανὸ καὶ Πεθαμμένοι», — «Ὁ Ἄσωτος», — «Οἱ Ἀλυσιδεσ» (δρ. 2). — ΜΕΝΟΥ ΦΙΛΗΝΤΑ «Ἀπὸ τοῦς Θρόλους τῶν Αἰώνων», — «Γραμματικὴ τῆς Ρωμαϊκῆς Γλώσσας» (Α' ἐκδοσι) καὶ Β' ἐκδοσι, τόμοι 2 (δρ. 5). — Ζ. ΦΥΤΙΑΝ, (δράματα): «Τὸ Ἐκθετο», — «Δίχως Ἄκρο- γιάλι», — «Χτισμένο στὸν Ἄμμο». — ΦΩΤΗ Δ. ΦΩΤΙΑΔΗ «Τὸ Γλωσσικὸ Τμήμα». — «Στὴ «Φοιτητικῇ Συντροφικῇ» (λ. 50). — ΠΑΝΤΕΛΗ ΧΟΡΝ, «Μελάχρα».

Γιὰ τὸ ἐξωτερικὸ, λ. 25 παραπάνου ὁ κάθε τόμος.

ΤΟΜΟΙ περασμένοι τοῦ «ΝΟΤΜΑ» (ἔξον ἀπὸ τὸν πρῶ- το πὸν δὲν ὑπάρχει κανένα του ἀντίτυπο) πουλιούνται δρ. 12,50 ὁ ἓνας γιὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ φρ. χρ. 12,50 γιὰ τὸ ἐξω- τερικὸ.